

VINERI • 10 DECEMBRIE 2004 • ANUL LIV NR. 50

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Sărbătoarea hramului la Catedrala Sf. Nicolae din Giula

Colindele, bijuteriile muzicale ale iernii

„Sufletul meu bate mai tare, când e vorba despre românii din Timoc”

CALENDAR ORTODOX

13 decembrie, luni – † Sf. Mc. Eustratie, Auxentie, Evghenie, Mardarie, Orest; Sf. Mc. Lucia Fecioara. (*Dezlegare la pește*).
 14 decembrie, marți – Sf. Mc. Tirs, Levchie, Calinic, Filimon, Apolonie.
 15 decembrie, miercuri – † Sf. Mc. Elefterie, Suzana și Vah cel Nou.
 16 decembrie, joi – Sf. Prooroc Agheu; Sf. Mc. Marin.
 17 decembrie, vineri – Sf. Prooroc Daniil și Sfinții trei tineri: Anania, Azaria și Misail.
 18 decembrie, sâmbătă – (†) Cuv. Daniil Sihastrul. Sf. Mc. Sebastian și Zoe; Cv. Ierarh Sf. Modest. (*Dezlegare la pește*).
 19 decembrie, duminică – Sf. Mc. Bonifatie; Cuv. Grichentie; Sf. Aglaia. (*Dezlegare la pește*). Duminica dinaintea Nașterii Domnului.

Proverbul săptămânii

„Femeia înțeleaptă – coroana bărbatului” – arată cât de mult este prețuită o soție bună.

(„Proverbele Românilor”, Iuliu A. Zanne, vol. I, Editura Scara, București, 2004)

AGENDĂ

13 decembrie

1797 – s-a născut poetul german *Heinrich Heine*.
 1919 – s-a născut cântărețul bisericesc *Svetozar Unc* din Cenadul Unguresc.

14 decembrie

1918 – o delegație formată din episcopul ortodox *Miron Cristea* (viitorul patriarh ortodox), cel greco-catolic *Iuliu Hossu*, împreună cu *Vasile Goldiș*, *Alexandru Vaida-Voievod* și *Caius Brediceanu* au înmănat Regelui *Ferdinand I* Întregitorul documentele Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia.

1962 – a murit *Simion Mehedinți*, geograf, teoretician al culturii, membru al Academiei Române, întemeietorul geografiei moderne în România.

15 decembrie

1938 – Prin Decretul Regal al lui Carol al II-lea s-a înființat Frontul Renașterii Naționale ca unica organizație politică permisă.

1998 – Senatul României a ratificat acordul româno-ungar de înființare a *batalionului mixt* de menținere a păcii.

16 decembrie

1770 – s-a născut, la Bonn, *Ludwig van Beethoven*, compozitor german.

1910 – primul zbor experimental din lume al unui avion cu reacție, inventat și pilotat de inginerul român *Henri Coandă*.

1966 – s-a stins din viață pictorul *Gheorghe Cohan*.

1989 – a început revoluția de la Timișoara.

17 decembrie

1843 – s-a născut regina *Elisabeta* a României (*Carmina Sylva*).

1912 – a murit savantul și omul politic liberal *Spiru Haret*.

18 decembrie

1899 – a murit *Bonifaciu Florescu*, critic literar, poet și traducător, fiul lui *Nicolae Bălcescu*.

19 decembrie

1925 – apare, la București, săptămânalul „*Cetatea literară*”, condus de scriitorul *Camil Petrescu*.

România își alege Președintele

Consulatul General al României de la Seghedin aduce la cunoștința cetățenilor români că, duminică, 12 decembrie 2004, cu ocazia desfășurării celui de-al doilea tur de scrutin al alegerilor prezidențiale din România, vor funcționa secții de votare la sediul Ambasadei României din Budapesta (1146 Budapesta, Str. Thököly nr. 72, tel.: 06-1/384-02-71) și la sediul Consulatului General al României din Seghedin (6720 Seghedin, Str. Kelemen nr. 5, tel.: 06-62/424-430), unde cetățenii români majori, cu drept de vot, domiciliați în Ungaria sau aflați temporar pe teritoriul Ungariei își vor putea exercita acest drept.

Cele două secții de votare vor fi deschise în ziua de duminică, 12 decembrie 2004, între orele 7.00–21.00 (ora Ungariei).

Persoanele interesate vor vota pe baza pașaportului românesc valabil și vor sem-

na o declarație pe propria răspundere, din care să rezulte că nu și-au exercitat sau nu își exercită dreptul la vot în aceeași zi pe baza altui act de identitate.

În cazul în care nu mai sunt în posesia unor pașapoarte valabile, respectiv valabilitatea pașapoartelor este expirată sau acestea sunt pierdute, furate ori deteriorate, cetățenii români vor putea vota numai pe baza unui *titlu de călătorie românesc valabil*, eliberat de o misiune diplomatică sau de un oficiu consular român din străinătate.

Persoanele care nu dețin un pașaport sau un titlu de călătorie românesc valabil nu pot participa la procedura de votare.

Pentru orice neclarități sau informații suplimentare, puteți contacta telefonic Ambasada sau Consulatul României la numerele indicate mai sus.

E. Iova

Giula

Concert de colinde

Sâmbătă, 11 noiembrie, începând cu ora 17.00, corul „Pro Musica” din Giula va organiza un concert de colinde la Centrul Cultural Român, intitulat „Crăciunul minorităților”. După cum ne-a informat *Ștefan Oroian*, conducătorul corului „Pro Musica”, la această manifestare vor evolua

pe scenă, alături de gazde, încă două coruri. Va veni un cor mixt slovac din Bichișciaba, care va interpreta colinde tradiționale, precum va fi prezent și un grup de elevi liceeni germani din Budapesta, care vor prezenta obiceiuri germane de Crăciun.

T. Iova

Lansare de carte la Giula

La sediul Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, în organizarea Centrului de Documentare și Informare al AȚRU, s-a desfășurat în ziua de 9 decembrie, joi, lansarea volumului de poezii „Lacrimi și zâmbete” de *Ana Crișan*. Profesoara Liceului „N. Bălcescu” și-a publicat acum cel de-al doilea volum de poezii.

R. P.

Budapesta

Concert de muzică clasică

Institutul Cultural Român de la Budapesta va organiza, pe data de 14 decembrie, marți, concertul pianistei *Anda Anastaescu* din Londra. Programul va conține: Beethoven – Sonata op. 26, Dallapiccola – Quaterno musicale di Annalibera, Debussy – Children’s Corner Suite, Constantin Silvestri – Sonata op. 28, suita Jocuri de

copii Nr. 1. Manifestarea va avea loc cu începere de la ora 18.00, la Institutul Cultural din Budapesta, aflat în strada Izsó nr. 5.

Cu o zi în urmă, la 15 decembrie, acest concert clasic va fi prezentat și publicului român de la Giula. Manifestarea va avea loc la Centrul Cultural Românesc, tot de la ora 18.00.

C. Martin

Micherechi

Crăciunul vârstnicilor

Casa Bătrânilor și Căminul Cultural din Micherechi organizează, la 15 decembrie, „Crăciunul vârstnicilor”. În cadrul programului cultural-folcloric vor interpreta cântece și dansuri populare copiii grupei mari de la grădiniță, elevii școlii generale, tinerii dansatori ai comunei și corul credincioșilor ortodocși. Întâlnirea va începe la ora 13.00.

R. Pățaș

Seghedin

Întâlnire românească

Comunitatea românească din orașul de pe malul Tisei își va ține tradiționala întrunire din preajma zilei de Sfântul Nicolae, pe data de 10 decembrie, începând cu ora 18.00. Ultima întâlnire din anul 2004 a românilor din oraș se va ține legată de o cină, la Pensiuina Kálmán, vizavi de Catedrala de Română a Facultății Pedagogice, în organizarea Autoconducerii Românilor din Seghedin.

Șt. Crâsta

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Sărbătoarea hramului la Catedrala Sf. Nicolae din Giula
 (Foto: Eva Iova)

„Sufletul meu bate mai tare, când e vorba despre românii din Timoc”

Otilia Hedeșan le-a vorbit românilor din Ungaria despre românii din Valea Timocului

Uneori, ca să-ți cunoști neamul, este nevoie să faci cunoștință cu trăsăturile, viața unui alt grup etnic asemănător comunității tale. Există însă comunitatea românilor din Timoc, care, după aprecierea cercetărilor, nu prea se pot compara cu alte comunități românești din afara României. În urma cercetărilor sale de zece ani în mijlocul vlahilor din Timoc, **Otilia Hedeșan**, etnolog din Timișoara a reușit să cunoască și să înțeleagă viața acestei comunități izolate, care trăiește în 180 de sate din Serbia de Răsărit și în 36 de sate din nord-vestul Bulgariei.

La recentul simpozion din Giula al Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria una dintre temele expuse a fost „Vlahii din Timoc”. Cercetătoarea bănățeană a vorbit cititorilor *Foii românești* despre rezultatele călătoriilor sale printre românii din acea zonă a Serbiei și Bulgariei, despre comunitatea celor „două milioane de lume”.

– Știam despre comunitatea vlahilor din Timoc din bibliografie. După ce am terminat facultatea și am început să mă ocup de etnologie, am parcurs câteva studii despre această comunitate din Timoc și am trecut foarte repede peste ele. Am reținut că undeva, la sudul Dunării, undeva la sud de județul Mehedinți, mai există o comunitate românească. La atât s-au limitat cunoștințele mele. În anul 1993 am făcut o primă deplasare acolo, deplasare absolut întâmplătoare. Era vară, eu lucram foarte intens la altceva, era o zi extrem de caldă și un prieten de-al meu din presă mi-a dat un telefon și mi-a spus: „Uite, mergem la un festival de folclor undeva în Serbia. Mai avem un loc în mașină, nu vrei să vii cu noi?”. Nu m-am interesat absolut de nimic și am răspuns afirmativ, dar la câteva minute după ce am trecut vama dinspre România înspre Serbia, vama de la Turnu Severin, am constatat că recunosc numele localităților, pentru că erau câteva dintre cele care le citisem în bibliografie. Nici atunci nu mi-am propus să aflu lucruri noi despre comunitatea respectivă, însă mi-am dat seama foarte repede că eram singura persoană din echipă, care puteam să vorbesc cu oamenii respectivi. Deoarece cunoștințele mele de istoria limbii și de dialectologie, învățate la facultate, îmi permiteau să vorbesc cu oamenii. Ceilalți colegi de-ai mei care știau doar limba română literară și foarte puțin dialect bănățean, efec-

tiv nu puteau să comunice sau, mai cu seamă, nu puteau să înțeleagă în momentul în care li se spuneau lucruri mai sofisticate. Ei bine, din 1993 până în prezent, nu știu exact de câte ori am fost în fosta Iugoslavie, dar am fost cel puțin de două ori pe an, în proiecte de cercetare sistematică, academică sau universitară, în călătorii, în drumuri personale. Am făcut întotdeauna tot ce mi-a stat în putință ca să ajung de cât mai multe ori în Timoc.

– Ce rezultate au aceste cercetări?

– Deocamdată nu am publicat foarte mult privitor la această comunitate și nu am făcut-o nu pentru că aș fi vrut să respect această blocadă a tăcerii, nu pentru că am vrut să respect o tradiție care ne spune că nu e prea bine să vorbești despre românii din Timoc, ci, pur și simplu, pentru că lucrurile pe care le-am văzut acolo au fost atât de neașteptate, așa de complexe, așa de pline de deschideri, încât mereu m-am gândit că mai am nevoie de un drum și încă un drum ca să reușesc să înțeleg ce se petrece, de fapt, acolo.

(Continuare în pag. a 11-a)

Colindători giulani la Orăștie

Sâmbăta trecută, pe data de 4 decembrie, în municipiul Orăștie, județul Hunedoara, la frumoasa biserică cu hramul Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil, s-a desfășurat un festival coral religios, ce poartă denumirea „Cu noi este Dumnezeu”. Pentru prima dată a participat și un cor din Ungaria, și anume, corul „Pro Musica” din Giula.

Festivalul s-a desfășurat, de fapt, pe durata a două zile, sâmbătă și duminică, dar dat fiind apropierea sărbătorii Sf. Ier. Nicolae, corul giulanilor, călătoria cărora a fost finanțată de către Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, a stat doar la prima parte a festivalului. Giulanii au sosit la festival la invitația pr. dr. Ioan Octavian Rudeanu, director la Direcția Județeană Pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Hunedoara. Dânsul și-a făcut studiile de doctorat în Ungaria, în anii '80, iar mai apoi a slujit în mai toate parohiile ortodoxe române din cuprinsul Vicariatului Ortodox de atunci. A rămas cu multe amintiri plăcute, și azi păstrează legături foarte bune cu credincioșii de pe aceste meleaguri. De aici și inițiativa de a invita corul din Giula la acest festival. Dânsul ne-a declarat că „pe cât de bine sunt primiți maghiarii din Transilvania în Ungaria, pe atât sunt de bineveniți românii din Ungaria în România. Noi le stăm alături trup și suflet”.

Odată ajunși acolo, am încercat să aflăm câteva informații despre acest festival. La întrebările noastre a răspuns pr. protopop Ionel Dumbravă, parohul parohiei ortodoxe Orăștie I, cea care a găzduit această manifestare. De la dânsul am aflat că aceasta a fost a XV-a ediție a acestui festival, care se organizează din 1990. La această ediție au participat 17 coruri sau grupuri vocale. Organizatorii principali ai acestui eveniment au fost Consiliul Județean Hunedoara, Centrul Județean Pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale, Direcția Județeană Pentru Cultură, Culte și Patrimoniul Cultural Național Hunedoara, Primăria Municipiului Orăștie, Episcopia Ortodoxă Română Arad și, bineînțeles, parohia ortodoxă Orăștie I.

Festivalul a început cu slujba vecerniei, ținută în

mul a continuat cu ce-a de-a doua parte a concertului, la care a asistat și Prea Sfinția Sa. Corurile au prezentat un repertoriu variat care, alături de colinde, a cuprins cântări din Sfânta Liturghie

frumoasa biserică a parohiei-gază, unde a avut loc întreaga manifestare. Terminându-se vecernia, în urma unui scurt cuvânt al părintelui protopop, festivalul a început cu evoluția gazdelor, a corului mixt al parohiei Orăștie I. După ei a cântat corul „Pro Musica”, iar mai apoi, rând pe rând, și-au prezentat programul formațiile corale care au evoluat în prima zi.

A doua zi, de dimineață, s-a săvârșit Sfânta Liturghie arhierescă, săvârșită de către Prea Sfințitul Părinte Timotei, Episcop al Eparhiei Aradului, Ienopolei, Hălmagiului și Hunedoarei, la slujbă fiind hirotonit un nou preot. În predica sa, Prea Sfințitul Părinte Episcop Timotei a felicitat atât organizatorii cât și participanții pentru reușita acestui festival. După aceasta, progra-

și concerte religioase din repertoriul național și internațional. Au evoluat coruri mixte de parohie, grupuri de voci egale, coruri de copii, coruri de voci egale. Un juriu de cinci persoane a evaluat prezentarea fiecărui grup, la sfârșitul festivalului fiind decernate premii și mențiuni, pe categoriile menționate. Însă toate acestea sunt doar simbolice, a spus părintele protopop, importantă este participarea a cât mai multe formațiuni.

Și corul giulan a primit un premiu special, în valoare de 3.000.000 lei. Părintele Rudeanu a declarat că acest premiu, alături de diploma de participare, vor fi aduse în Ungaria de către o delegație din partea organizatorilor, pentru a fi înmânate personal membrilor corului „Pro Musica”.

Toma Iova

Întâlnire corală la Apateu

Biserica ortodoxă română din Apateu va găzdui, în data de 18 decembrie, tradiționala întâlnire corală de Crăciun, la care sunt invitați să colinde, alături de Corul „Pro Musica” din Giula, corul credincioșilor din Săcal, respectiv corul studenților de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Oradea. În mijlocul credincioșilor din Apateu va fi prezent și Preasfințitul Episcop Sofronie. Programul coral va începe la ora 17.00.

R. Pățcaș

1 Decembrie, sărbătorit în întreaga lume

În Ungaria, Ziua Națională a României este sărbătorită în fiecare an la Ambasada României de la Budapesta și la Consulatul României de la Seghedin. Cele două misiuni diplomatice, și de această dată, au organizat câte o recepție la care au participat personalități publice, oficialități de stat, dar și numeroși reprezentanți ai comunității noastre. În orașul de pe malul Tisei, consulul general *Constantin I. Aron*, a expedit peste o sută de invitații, printre care se aflau de la oficialitățile locale până la călugării franciscani din oraș. Participanții la recepția de la unul dintre hotelurile elegante ale orașului au asistat la prezentarea situației României înaintea aderării la Uniunea Europeană și la un recital de colinde, interpretat de formația „Coral” din Bătanian.

De Ziua Națională a României, în întreaga lume, la aproape toate comunitățile de români s-au organizat diferite manifestări cu ocazia sărbătoririi Marii Uniri de la Alba-Iulia, din 1918. Din România, evidențiem trei evenimente: la Alba-Iulia,

evenimentele dedicate Zilei Naționale a României au început cu depunerea unor jerbe și coroane de flori la statuia lui Mihai Viteazul, domnitorul român care a reușit pentru prima oară să unească cele trei țări române într-un singur stat. După

aceasta s-a oficiat un Te Deum la Catedrala Reîntregirii Neamului, manifestările continuând cu diferite programe culturale. La Catedrala Patriarhală din București *Prea Fericitul Părinte Teoctist*, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române a oficiat slujba de Te Deum, la care s-au pomenit și înaintașii români care au contribuit la realizarea actului Unirii din 1918. Tot cu această ocazie, la Arcul de Triumf, în București, s-a desfășurat o paradă militară la care au participat diferite unități militare.

În străinătate, cu prilejul Zilei Naționale a României, Ambasada Română de la Lisabona a organizat un recital de gală, la Palatul Foz, pe data de 2 decembrie. Societatea Culturală Româno-Americană a organizat la Seattle o reuniune culturală, pe data de 1 Decembrie. Și în Irlanda românii au sărbătorit Ziua Națională. În orașul Dublin, românii s-au adunat la o seară culturală, cu muzică și dansuri populare românești. La Stockholm s-au organizat două evenimente culturale: un concert de muzică clasică, interpretată de un pianist și o soprană română, ce a avut loc la Muzeul Muzicii din Stockholm, și o conferință cu tema „România: stat candidat la Uniunea Europeană”. În Canada, la Centrul Comunitar Românesc din British Columbia, s-a organizat cea de-a patra ediție a „Festivalului Românesc”, dedicat Zilei Naționale a României.

T. Iova

Foto: Rompres

„Ziua minorităților” la Aletea

Comisia pentru Minorități Naționale și Etnice din cadrul Consiliului Județean Bichiș organizează și în acest an „Ziua Minorităților”, de data aceasta la Aletea. La festivitate va fi înmănată și distincția „Pentru minoritățile din județul Bichiș” pentru câte un reprezentant al celor șase minorități din județ, germană, slovacă, sârbă, română, rromă și poloneză. Propunerile pentru persoana sau comunitatea distinsă au fost făcute de autoguvernările minorității respective, coordonate de autoguvernările pe țară.

În cadrul „Zilei Minorităților” din 16 decembrie, comunitățile minoritare vor prezenta și câte un program cultural-folcloric. Întâlnirea va avea loc la Casa de cultură din Aletea, cu începere de la ora 15.00.

R. Pătaș

Corul „Viva la Musica” va cânta la Bichișciaba

Martți, 14 decembrie, Primăria orașului Bichișciaba organizează „Ziua Minorităților”, cu începere de la ora 17.00. În cadrul programului oferit pentru slovacii, românii, rromii și polonezii din reședința județeană, va evolua, printre alții, și Corul „Viva la Musica” din Chitighaz. Cu această ocazie, Autoguvernarea Românească și Uniunea Românilor vor înmâna și distincția tradițională „Pentru românii din Bichișciaba”.

Pentru românii din Ciaba, „Ziua Minorităților” va continua la Restaurantul Party, cu vernisajul expoziției de fotografii a lui *Virgil Jireghie* din Arad și cu cântecele românești ale coriștilor chitighăzeni.

R.P.

Cum s-a votat în comunele românești despre dubla cetățenie a ungarilor?

Majoritatea micherechenilor sunt contra dublei cetățenii

La inițiativa Uniunii Mondiale a Maghiarilor, pe baza legilor în vigoare, în Ungaria s-a organizat la 5 decembrie 2004 un referendum general, la care populația țării a fost întrebată despre problema dublei cetățenii a ungarilor de peste hotare, precum și despre privatizarea spitalelor. Pentru ca rezultatul referendumului să fie valid, ar fi fost necesar ca problemele supuse consultării să fie aprobate sau respinse de 25 la sută dintre cetățenii cu drept de vot, adică să fie exprimate cel puțin 2.008.575 de voturi. Acest număr însă nu a fost obținut pentru nici una dintre opțiuni, astfel Comisia Electorală Centrală (OVV) a declarat referendumul invalid.

La secțiile de votare s-au prezentat 3.016.004 de cetățeni, deci 37,48% din totalul alegătorilor Ungariei. În problema dublei cetățenii a ungarilor de peste hotare au votat valabil 2.948.214 de persoane, dintre care 51,55%, anume 1.519.856 de alegători au sprijinit acordarea dublei cetățenii, iar 48,45%, în total 1.428.358 de persoane au refuzat inițiativa. Voturile „Da” înseamnă 18,89%, iar voturile „Nu” constituie 17,75% din totalul electoratului Ungariei. Această proporție nu este suficientă ca Parlamentul să inițieze, cu obligativitate, dezbaterile problemelor supuse referendumului.

În comunele românești din Ungaria, enumerate de noi mai jos, în problema acordării „dublei cetățenii pentru ungurii de peste hotare” au fost înregistrate următoarele rezultate:

Proporția participării	Aletea	Apateu	Bătanian	Bedeu	Chitighaz	Cenad	Giula
„Da”	519	198	476	56	298	154	4.672
„Nu”	580	144	687	67	519	148	4.974
Prop. „Da”	47,2%	57,8%	40,9%	45,5%	36,4%	50,9%	48,4%

Sursa: www.valasztas.hu

Sub numele localităților am trecut proporția participanților la plebiscit, raportată la totalul locuitorilor cu drept de vot din comuna respectivă. În rândurile cu „Da” (de acord cu dubla cetățenie) – respectiv „Nu” – am trecut numărul persoanelor care și-au exprimat votul în acest sens la referendum. În ultimul șir am dat proporția cetățenilor care au răspuns afirmativ.

Proporția participării	Leucushaz	Micherechi	Otlaca	Pocel	Săcal	Veherd
„Da”	177	65	26	230	80	19
„Nu”	241	361	58	225	84	34
Prop. „Da”	42,3%	15,2%	30,9%	50,5%	48,7%	35,8%

Cifrele trecute aici indică că, proporțional, la Bedeu au votat cei mai mulți, peste jumătate din totalul electoratului local. S-au prezentat la secțiile de votare relativ mulți și la Apateu, iar aproape de media pe țară s-au depus voturile la Giula și Veherd. Cauza asigurării dreptului la dublă cetățenie pentru unguri a fost susținută mult peste media pe țară la Apateu (57,8%). Au votat asemănător proporțiilor pe țară la Cenadul Unguresc (50,9%) și Pocel (50,5%). În celelalte comune au fost mult mai mulți cei care au refuzat să se asigure automat dubla cetățenie. Cei mai categorici s-au dovedit a fi alegătorii din Micherechi (84,8%), dar și-au exprimat aceeași părere marcantă și alegătorii din Otlaca-Pustă (69,1%), Veherd (64,2%) sau Chitighaz (63,6%). În majoritatea comunelor românești au participat la referendum relativ puțini, doar 23–28% dintre cetățenii cu drept de vot din localitate.

Șt. Frățean

Colindele, bijuteriile muzicale ale iernii

Luna decembrie este luna cadourilor și luna în care începe colindatul pe la casele oamenilor. În ultimii ani ne-am obișnuit ca și în localitățile noastre românești să fie organizate fel de fel de concerte de Crăciun. Dar oare ce cadouri muzicale pregătește Corul „Pro Musica” din Giula românilor din Ungaria? Aflăm de la maestrul **Gheorghe Fluieraș**.

– Întotdeauna luna decembrie, pentru formațiile muzicale și, în special, pentru coruri, este o lună de sărbătoare foarte mare, având în vedere că ne apropiem de Crăciun și bucuriile cele mai mari sunt atunci când putem cânta colinde. Colindele sunt niște bijuterii muzicale. Ne pregătim cu Corul „Pro Musica” din Giula cu acest program de colinde pe care îl susținem în fiecare an la invitația mai multor localități de aici, unde trăiesc și români, și încercăm să îmbunătățim repertoriul. Pentru moment însă avem următoarele invitații, care sperăm să le putem onora cu plăcere: avem un concert la Giula, pentru românii de aici, la Centrul Cultural Român, și avem o invitație și la Apateu. Apateul întotdeauna, prin tradiție, organizează în fiecare an un festival de Crăciun, un festival de colinde și obiceiuri de Crăciun. Noi ne bucurăm să putem susține aceste concerte de colinde care sunt întotdeauna așa de bine primite de publicul unde cântăm.

– Cu câteva săptămâni înainte de nașterea Domnului, de Crăciun, cum vă pregătiți pentru aceste evenimente? Cred că aveți un program mai încărcat ca de obicei...

– Tocmai că răspunderea este foarte mare. Având în vedere că la începutul lui decembrie am participat la un festival-concurs la Orăștie, am intensificat repetițiile, dar insistăm să mai și completăm programul de colinde, să nu rămână mereu același repertoriu. Colindele românești sunt o sumedenie, atât de multe, una mai frumoasă ca cealaltă și nu vrem să rămânem, prin tradiție, numai la un număr de colinde pe care noi le-am învățat mai demult. Așa că și anul acesta, ca de altfel în fiecare an, dorim să adăugăm un număr de trei-patru colinde noi față de cele pe care le avem. De altfel, avem în repertoriu un număr de 26–28 de colinde.

– Cu corul din Chitighaz mai lucrați?

– Corul din Chitighaz mi-a dat întotdeauna mari satisfacții și am amintiri foarte plăcute, pentru că acest cor a fost unul din primele mele formații românești din Ungaria pe care le-am instruit, încă de pe vremea învățătorului Popțilican. Mi-am continuat și îmi continui și acum activitatea, doar că numărul celor care se prezintă este un picuț mai mic și asta mă obligă să transform puțin corul, din cor mixt, cum l-am avut, să fac un cor la voci mai puține. Asta pentru a îmbunătăți calitatea lucrurilor. Căci dacă la un număr mic fac pe patru voci înseamnă că pierd foarte mult, în sensul că fiecare voce nu întrunește un număr valoric pentru a putea susține un cor la patru voci.

– Vom putea asculta în curând acest cor?

– Am deja o invitație concretă făcută de domnul **Gheorghe Gros** de la Bichișciaba în ziua de marți, 14 decembrie. În fiecare an, se organizează la Primărie o întrunire a tuturor minorităților, unde se fac niște premieri și fel de fel de acțiuni și care se încheie întotdeauna cu un program artistic, susținut de fiecare minoritate prezentă. Și în acest an suntem invitați și ne prezentăm cu corul din Chitighaz tot cu un repertoriu de colinde. Numai colinde, pentru că aceasta este perioada colindelor.

I. Kaupert

Sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae a unit românii din Budapesta

„Ca să arați a ta mare milostivire către cei săraci, Preafericite, bătrânului noaptea în ascuns, trei legături de galbeni de aur ai dat, izbăvindu-L pe el și pe fetele lui de la căderea în păcat.” (Icosul al 4-lea)

Sărbătorirea Sfântului Ierarh Nicolae a adunat mulți români și mulți prieteni maghiari și de alte naționalități care au venit să se roage și să sărbătorească ziua Sfântului Nicolae la Capela Ortodoxă Română din strada Holló.

Prea Sfânta Slujbă, oficiată de Părintele Vicar **Marius Maghiaru**, în preambulul sărbătorii de 6 decembrie, ne-a reamintit de valorile Ortodoxiei, de adevărul credinței noastre și de Cuvântul Domnului Nostri Iisus Hristos, adevărat fiu al Domnului.

De mare frumusețe spirituală, pe parcursul officierii slujbei, au fost cântecele religioase ale grupului vocal „Sfântul Apostol Andrei” din Cluj-Napoca format din: **Gorea Decebal**, **Cerbu Mircea**,

Foto: M. Maghiaru

Nicoară Claudiu și **Urda Emilian-Robert**. La sfârșitul slujbei, acest grup de tineri ne-a oferit o adevărată relevație colindându-ne într-un stil, poate mai puțin cunoscut nouă, dar impresionant prin forme vocale și adevărată credință ortodoxă.

În final, Părintele Vicar **Marius Maghiaru** a împărțit darurile „aduse” de Sfântul Nicolae copiilor prezenți la slujbă. Într-o sală alăturată, grupul de dansatori „Cerbule de Aur” ne-a oferit un pot-puriu de dansuri românești, încheiat cu o agapă de post și cu voie bună.

Așa cum spunea Monahul Nicolae Steinhardt de la Rohia în cartea „Dăruind vei dobândi” și în fragmentul „Sfinți și oameni iubiți” și în cuvântul despre Sfântul Ierarh Nicolae: „Pe acest pămant, cel mai sigur mijloc de a intra în comunicare (comuniune) cu Atotputernicul, mijlocul fără greș și instantaneu, este săvârșirea bine-lui, ajutorarea aproapelui aflat în necaz.”

Mihai Felician Cozma
Budapesta

Românii din Ungaria vor asculta colinde la Arad

Duminică, 12 decembrie, la ora 18.00 (ora Ungariei), corul mixt și corul bărbătesc al Facultății de Teologie din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, dirijate de prof. dr. **Mircea Buta**, vor susține

un concert de colinde la Sala Palatului Cultural din orașul de pe Mureș.

La acest concert au fost invitați și români din Ungaria, reprezentanți ai diferitelor instituții românești. Prin finanțarea

ATRU, elevi ai Liceului Românesc „Nicolae Bălcescu” din Giula vor face o ieșire la Arad, pentru a asculta frumoasele colinde românești interpretate de cele două coruri.

T. Iova

Micherechenii vor dansa la Giula

Echipa de Păstrare a Tradițiilor „Gheorghe Nistor”, vineri, 10 decembrie, va evolua în cadrul unui program cultural organizat în fața echipei naționale de handbal a Danemarcei, care se află în Giula cu ocazia Campio-

natului European de Handbal. Programul folcloric va conține dansuri și cântece românești și maghiare.

Manifestarea va avea loc cu începere de la ora 22.00 la Hanul Halász din Giula.

C. Martin

Reprezentatii la Otlaca și Bedeu

Trupa de teatru a Liceului „N. Bălcescu” din Giula, condusă de regizorul orădean **Eugen Țugulea**, a susținut în seara zilei de joi, 9 decembrie, un spectacol pentru românii din Otlaca-Pustă – ne-a informat profesoara **Vera Gurzău**, îndrumătoarea tinerilor actori amatori, care de această dată

s-au prezentat cu piesa „Gărgăunii dragostei” de Iosif Vulcan și cu un moment poetic din lirica lui Lucian Magdu. Elevii români se vor prezenta cu același spectacol, în data de 16 decembrie, în fața publicului român din Bedeu. Manifestarea va avea loc la școala generală din comună.

Eva Iova

La baptilistii români din Cenadul Unguresc

Oriunde auzi vorbindu-se limba română în Ungaria este o mare satisfacție pentru orice român. Având dorința de a cunoaște Biserica Baptistă din Cenadul Unguresc, în duminica din 28 noiembrie, am pornit la drum însoțit de familia *Hodojo, Ioan și Elena*, cunoscându-i pe cei de acolo. După un drum de aproape două ore am ajuns, în sfârșit, la Cenad. Clădirea bisericii dezvăluia faptul că odinioară aici a fost o puternică comunitate de baptilisti. Astăzi un grup mai restrâns de frați cântau și se rugau împreună cu pastorul pensionar *Dumitru Rus* din Chitighaz. Am fost primiți cu căldură având marea satisfacție să aud în limbajul cenădean și câteva cuvinte specifice zonei Aradului. Într-un cuvânt, m-am simțit acasă. După un serviciu religios deosebit de cald, sincer și înălțător, am vizitat familia *Ardelean* cu care am mai stat de vorbă, am străbătut apoi Cenadul în lung și-n lat, având impresia unei localități îngrijite și prospere, iar apoi am pornit spre casă. Ne bucurăm de frații noștri români de acolo și le dorim multă sănătate, binecuvântare, propășire spirituală și materială.

Pastor Teofil Tripo

Milioane de pachete pentru copiii nevoiași din întreaga lume

Milioane de pachete vor ajunge cât de curând la copiii nevoiași din întreaga lume. Acest efort comun este parte a programului anual cunoscut sub numele de Operation Christmas Child, un proiect al Samaritan's Purse, transmite din agenția de știri din lumea creștină AgapePress.

În acest an, copii și familii, biserici și grupuri ale societății civile au împachetat, în cutii de pantofi, lucruri de strictă necesitate, rechizite școlare, bomboane și scrisori de încurajare. Cutiile vor ajunge la copiii nevoiași din 95 de țări. Graham afirmă că rugăciunile de mijlocire sunt esențiale în această lucrare. El crede că peste 7

milioane de oameni se roagă. „Vă pot spune, Dumnezeu aude rugăciunile voastre chiar acum și le va răspunde, va aduce binecuvântarea și va folosi acest proiect pentru slava Fiului Său, Isus Cristos.” Fondatorul Operation Christmas Child a afirmat că fiecare cutie este umplută nu doar cu jucării sau daruri, ci și cu o prezentare a Evangheliei. „Acest proiect înseamnă evanghelizare. Este un mijloc prin care putem ajunge la copii, de Crăciun, nu doar cu cadouri, care să le aducă un zâmbet sau bucurie în inimă, ci oferindu-le șansa de a auzi despre Fiul lui Dumnezeu, Isus Cristos.”

Credință–necredință

Credința vede invizibilul, crede incredibilul și primește de la Dumnezeu imposibilul.

Credința se termină acolo unde începe îngrijorarea și îngrijorarea începe acolo unde se termină credința.

Credința înseamnă să crezi ceea ce nu vezi și să vezi ceea ce nu crezi.

O întrebare bună pentru un ateu este ca după ce a mâncat o mâncare gustoasă să-l întrebi dacă crede în existența bucatarului.

Speranța cele mai intime ale unui ateu este ca Domnul să nu întreprindă ceva ca să-i tulbure planurile.

Ateul este o persoană care flutură pumnii în vânt împotriva lui Dumnezeu în a cărui existență nu crede.

Sprijinitorul tău personal

Când ai nevoie de călăuzire divină

Puțini sunt credincioșii care nu se încred în călăuzirea personală a lui Dumnezeu. În cele mai multe cazuri, dificultatea lor de a crede acest lucru nu are de-a face cu faptul că Dumnezeu călăuzește, ci cum călăuzește El. De obicei Dumnezeu călăuzește prin cinci căi principale: prin rugăciune și citirea Scripturilor, prin predicarea Cuvântului lui Dumnezeu, prin rațiune, prin diferite circumstanțe și printr-o puternică mărturie launtrică. Cum apar toate acestea la un loc când avem nevoie de o călăuzire personală?

În primul rând, e nevoie să ne predăm intențiile bune sau rele în mâna lui Dumnezeu în rugăciune și să luăm hotărârea de a nu lua o decizie strict personală în problema respectivă. Dorința noastră ar trebui să fie: „nu voia mea, ci voia Ta să se facă”. O perioadă de douăzeci și patru de ore de post și rugăciune poate ajuta pentru că ele ne pot regla duhul și îl poate sensibiliza ca să audă mai clar vocea lui Dumnezeu. Unii oameni au găsit călăuzirea lui Dumnezeu în timp ce se rugau și citeau Cuvântul Lui, când un anume verset le-a vorbit în mod deosebit. Alții i-au auzit vocea printr-o predică.

Dar alții descoperă voia divină dezbătând o anumită problemă fie în mintea lor, fie cu un prieten creștin sau cu un consilier creștin. Și împrejurările pot indica voia lui Dumnezeu. Evenimentele pot deveni haotice însă de multe ori Dumnezeu intervine în circumstanțele în care ne aflăm ca să

ne îndrepte într-o direcție diferită, dorită de El.

În final există ceea ce unii creștini ar numi *calea păcii*. Pentru a găsi călăuzire este suficient să analizezi opțiunile care-ți stau în față și apoi să-ți imaginezi că le-ai încercat pe fiecare una câte una. S-ar putea ca pe una dintre aceste căi să găsești o pace deplină: nu ceva senzational, nu plăcere, ci *pace*. Acesta s-ar putea să fie drumul pe care Dumnezeu vrea ca tu să călătorești. Adu-ți aminte însă că este bine întotdeauna să-ți împărtășești concluziile cu privire la călăuzirea lui Dumnezeu, dacă poți, cu un prieten înțelept și evlavios.

O Dumnezeule, cu atâtea moduri de călăuzire în fața mea înțeleg că problema nu constă în faptul că Tu nu-mi vorbești, ci că eu nu aud. Ajută-mă să mă rog mai mult, să fiu mai sensibil, mai alert și mult mai pregătit să fac voia Ta. Îți cer aceasta în numele lui Cristos. Amin.

S. Hughes

Versetele biblice pentru meditație

1. Iartă așa cum ai fost iertat și tu.

Coloseni 3: Îngăduiți-vă unii pe alții, și, dacă unul are pricină să se plângă de altul, iertați-vă unul pe altul. Cum v-a iertat Cristos, așa iertați-vă și voi. (v.13)

2. Dacă nu ierți blochezi lucrarea lui Dumnezeu în tine.

Marcu 11: Și, când stați în picioare de vă rugați, să iertați

orice aveți împotriva cuiva, pentru ca și Tatăl vostru care este în ceruri, să vă ierte greșelile voastre. (v.25)

3. Iertarea trebuie să fie fără măsură.

Matei 18: Atunci Pentru s-a apropiat de El, și l-a zis: „Doamne, de câte ori să iert pe fratele meu când va păcătu împotriva mea? Până la șapte ori?” Isus i-a zis: „Eu nu-ți zic până la șapte ori, ci până la șaptezeci de ori câte șapte”. (v.21-22)

4. Uită tehnicile – încrede-te în Dumnezeu ca să fii împlinit

Isaia 50: Cine dintre voi se teme de Domnul, să asculte glasul Robului Său! Cine umblă în întuneric și n-are lumină, să se încreadă în Numele Domnului, și să se bazeze pe Dumnezeu! (v.10)

5. Nimeni în afară de Dumnezeu nu poate restaura sufletul.

Psalmul 23: ... îmi învie sufletul, și mă povățuiește pe cărări drepte, din pricina Numei Său. (v.3)

6. Nimeni n-a fost batjocorit mai mult ca Domnul nostru.

Evrei 2: Și prin faptul că El însuși a fost ispitit în ceea ce a suferit, poate să vină în ajutorul celor ce sunt ispitiți. (v.18)

7. Cristos știe exact cum ne simțim.

Evrei 4: Căci n-avem un Mare Preot, care să n-aibă milă de slăbiciunile noastre, ci unul care în toate lucrurile a fost ispitit ca și noi, dar fără păcat. (v.15)

8. Fii un biruitor.

Romani 12: Nu te lăsa biruit de rău, ci biruiește răul prin bine. (v.21)

Cine altcineva ar putea?

Să învie din morți și să ne dea o viață nouă?

Și iată că s-a făcut un mare cutremur de pământ; căci un înger al Domnului s-a coborât din cer, a venit și a rostogolit piatra de la ușa mormântului, și s-a așezat pe ea. Înfățișarea lui era ca fulgerul și îmbrăcămintea lui albă ca zăpada. Străjerii au tremurat de frica lui și au rămas ca niște morți.

Dar îngerul a luat cuvântul și le-a zis femeilor: „Nu vă temeți, căci știu că voi îl căutați pe Isus care a fost răstignit. Nu este aici, a înviat, după cum zisese. Veniți să vedeți locul unde zăcea Domnul, și duceți-vă repede să spuneți ucenicilor Lui că a înviat dintre cei morți.”

(Matei 28:2-7)

Isus i-a zis: „Adevărat, adevărat îți spun că dacă un om nu se naște din nou, nu poate vedea Împărăția lui Dumnezeu. Ce este născut din carne este carne, și ce este născut din Duh este duh. Nu te mira că ți-am zis: Trebuie să vă nașteți din nou. Vântul suflă încotro vrea și-i auzi vuietul, dar nu știi de unde vine, nici încotro merge. Tot așa este cu oricine este născut din Duhul.”

(Ioan 3:3, 6-8)

Din biblioteca
creștinului

O mănăstire întemeiată de copii

În veacul al V-lea, nu departe de cetatea Teracus, se afla un sat numit Gonab. Copiii acestui sat pășteau oile și cum este obiceiul pruncilor, s-au adunat într-un loc ca să se joace. Iar jucându-se ei, unul a zis:

– Veniți să facem și să aducem jertfă și să ne împărtășim, precum și preotul face în sfânta biserică!

Și toți au dorit să săvârșească Sfânta Liturghie, ca într-o joacă.

Pe unul dintre copii l-au numit „preot”, iar pe alții doi, „diaconi”. Apoi au venit lângă o piatră mare, pe lângă care se jucau și pe piatră, ca pe un altar, au pus pâinile, iar într-un pahar de piatră vinul. Iar „diaconii” stăteau înaintea celorlalți copii și rosteau ecteniile. Copilul care era preot grăia rugăciunile Proskomidiei și toate celelalte rugăciuni ale Sfintei Liturghii. Acestea le-a putut învăța pentru că era obiceiul ca la sfintele slujbe copiii să stea în față. Tot copiii erau cei dintâi care primeau Sfintele Taine ale lui Hristos, după ce se împărtășeau preoții. Iar în alte locuri era obiceiul ca răspunsurile la Sfânta Liturghie să fie date de copii. De aceea, pe atunci, copiii erau obișnuiți cu rugăciunile și cântările Sfintei Liturghii și cu rânduielile sfintelor slujbe.

Așadar, copiii le-au săvârșit toate după rânduiala bisericească. Dar când au ajuns la frângerea pâinii când se rostește rugăciunea prefacerii darurilor în Trupul și Sângele Domnului Hristos, s-a pogorât foc din cer și a mistuit toate cele care erau puse pe piatră iar piatra a nimicit-o până în temelii. Atunci copiii înpăimântându-se de cele ce s-au petrecut, au căzut la pământ și au amărât, încât păreau morți. Apoi a venit seara, iar părinții lor văzând că nu li se mai întorc copiii la vremea rânduită, au pornit să-i caute. Și i-au găsit zăcând la pământ, dar nici unul dintre copii nu putea să vorbească. Văzându-i că sunt ca și amărâți, părinții și-au luat copiii și i-au dus acasă, încercând să afle care este pricina celor ce s-au întâmplat. Dar copiii nu răspundeau la întrebările lor și abia a doua noapte după cele petrecute au putut din nou să vorbească părinților lor. După ce și-au recăpătat glasul, copiii au început să-și aducă aminte de cele petrecute și au putut să le spună părinților. Apoi au mers cu toții la acel loc unde s-a petrecut minunea pogorării focului din cer. Și văzând părinții că acea piatră mare fusese nimicită de focul cel ceresc i-au crezut pe copii. De îndată, părinții au mers în cetate și au vestit episcopului minunea ce s-a petrecut lângă satul lor.

Auzind episcopul unele ca acestea, a venit împreună cu preoții săi ca să vadă acel loc. Copiii i-au mărturisit episcopului toate cele petrecute și i-au arătat cum piatra cea mare fusese nimicită de focul cel din cer. Atunci episcopul s-a încredințat de minunea petrecută, iar pe copii i-a trimis ca să viețuiască pentru o vreme la mănăstire. După aceea, episcopul a poruncit ca să fie împodobit acel loc, pentru că dorește ca acolo să fie ridicată o mănăstire. Și cu darul lui Dumnezeu s-a zidit acolo o mănăstire, iar Altarul sfintei biserici a fost așezat chiar deasupra pietrei peste care se pogorâse focul cel dumnezeiesc.

(Din volumul „Cele mai frumoase 153 de istorisiri adunate de la Sfinții Părinți”)

ZICERI ALE UNOR ÎNVĂȚAȚI DESPRE DUMNEZEU

„Acest minunat aranjament al soarelui, planetelor și cometelor, nu poate fi decât opera unei Ființe atotputernice și inteligente. Această Ființă infinită guvernează totul, nu ca suflet al lumii ci ca Stăpân al tuturor lucrurilor. Din cauza acestei împărțiri Dumnezeu se numește Pantocrator adică Domnul totului”.

I. Newton

Arhim. Ioanichie Bălan

Cuvânt către tineri

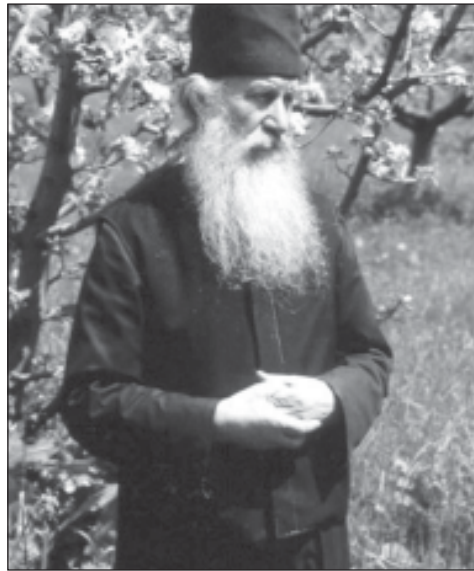
Aș vrea să spun ce trebuie făcut pentru ca tineretul să se păstreze în dreapta credință ortodoxă, în căldura credinței primite de la mama și de la bunica acasă – pentru că primii noștri apostoli au fost mama și bunica, apoi preotul; mama e cea care ne-a învățat să ne închinăm. Ca să putem să rezistăm și să ne și întărim spiritual, să fim și altora de folos – fiindcă e păcat de moarte ca eu să mă salvez și restul să cadă toți; nu te poți mântui astăzi și nici de azi încolo decât în colectivitate cu cei din jurul tău – în primul rând să păstrați legătura cu familia, dacă aceasta este bine încheată și dacă părinții v-au transmis căldura credinței și învățătura creștină și cea socială. Dacă părinții sunt dezbinați sau sunt morți, atunci să păstrați legătura cu bunicii; aduceți-vă aminte de primele momente din viață, când părinții și bunicii vă învățau frica lui Dumnezeu.

În al doilea rând, să păstrați strânsă legătura cu preoții care v-au botezat, dacă mai trăiesc, și să cereți sfat de la preotul care e botezat în numele Preasfintei Treimi, obligatoriu.

Apoi, să țineți legătura cu duhovnicul pe care vi l-ați ales – acum nu mai avem decât doi-trei duhovnici de renume în țara noastră, dar sunt destui preoți; toți au harul, toți pot lucra, toți pot să ne dezlege de păcate, toți pot să ne spună câte un cuvânt duhovnicesc, pentru că Dumnezeu lucrează prin ei.

Deci, pe lângă preotul de la botez, să aveți și un duhovnic. Tânărul fără duhovnic este ca un copil orfan. Să mergeți la duhovnic cât de des, în special duminica, când mergeți la biserică – de obicei, te duci la biserică unde este preotul pe care îl iubești mai mult, și acolo capeți învățătură; te rogi și tu, se roagă și el pentru tine, și Dumnezeu și harul lucrează. Duhovnicul este tatăl tău sufletesc, e și tată și mamă, și prin el speri să te mântu-

iești. Simți cu duhul că te apropii de Hristos prin el. Rugați-vă, înainte de a vă duce la cineva, să vă dea Dumnezeu un duhovnic bun; apoi întrebați pe cei mai vârstnici ce duhovnici au, dacă sunt mulțumiți cu ei sau nu. Pe duhovnic trebuie să-l ascultați mai mult decât pe oricine altul. El răspunde cu sufletul de cum îndeamnă pe fiecare pe calea mântuirii. Iar spovedania să o faceți cât de des – măcar la trei săptămâni sau la o lună, după caz. Dacă ești

o fire liniștită și n-ai probleme, tu sau ai tăi din casă, mergi o dată pe lună sau chiar la patruzeci de zile; aceasta este cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur. Sfaturi puteți lua și de la profesori de teologie, care pot să vă dea răspunsuri capabile și adevărate.

Pe lângă toate acestea, trebuie să aveți ca preocupare citirea de cărți sfinte. Noi nu scriem cartea ca s-o punem în bibliotecă, să se depună praful pe ea. Cartea este un organism viu, are personalitatea ei, are harul Duhului Sfânt în ea. Câți nu au dat în cărțile sfinte de Hristos?! Câți, citind cărți sfinte, vieți de sfinți sau orice altă carte de învățătură, nu s-au izbăvit de secte, de desfrâu și de atâtea alte patimi. Așadar, citiți cărți sfinte! Pe lângă duhovnicul pe care ți l-a dat Dumnezeu, pe lângă mama pe care încă o ai în viață, pe lângă tata, pe lângă frați și surori, pe lângă prieteni, pe lângă duhovnicii din mănăstiri, care fiecare cum poate mângâie, sfă-

tuiește, mai muștră, pe lângă toate acestea, nu uitați cartea sfântă. Unde e Biblia, acolo e Hristos – spune Sfântul Ioan Gură de Aur. Chiar dacă n-o citești, fiindcă nu ai timp, pune-o la răsarit, cu crucea și icoanele sfinte lângă ea, și atunci e Hristos în casă. Deci căutați să vă faceți o mică bibliotecă ortodoxă. Să trăim cu Hristos, să ne rugăm cu Hristos, să ne bucurăm în Hristos, să ascultăm Sfânta Liturghie a lui Hristos, să citim cărțile pe care ni le-a lăsat Hristos prin Apostoli și să ne hrănim din ele. Să știți că sunt țărani care pot da sfaturi pe care nu le poate da un mare teolog; Dumnezeu grăiește prin ei. Așa că luați aminte și înțelepțiți-vă. Să nu credeți că studentul știe tot ce e pe lume. Filozofia țaranului și a omului de jos nu o are nimeni, nici marii filozofi – nici Socrate n-o avea! – fiindcă cei de jos trăiesc religios. Omul de jos, neafectat de patimi,

care a trăit cuminte, legat de Biserică, de pământ și de copiii lui – aceștia sunt filozofii neamului nostru! Nu ne trebuie nici Socrate, nici Kant; avem noi filozofii noștri, filozofia practică pe care o ține poporul de rând. Mergeți pe la sate: sunt oameni extraordinari, oameni care știu să se roage, care plâng la rugăciune; sunt oameni sfinți. Aceștia sunt filozofii neamului, sunt dascăli pentru noi. Aceștia se roagă din inimă; nu cel ce știe multă carte, multă teologie și multă filozofie, ci cel care este anonim, omul de jos, țaranul, creștinul de rând. Cel care se roagă mai cu foc nu e întotdeauna preotul, ci omul de jos – bunicele noastre, mamele noastre. Ele au și lacrimi la rugăciune, li se încălzește inima de Duhul Sfânt când se roagă lui Dumnezeu. De aceea, când aveți vreun necaz, puneți trei-patru bătrâni să se roage pentru voi; să vedeți cum Dumnezeu vă împlinește cererea!

(Din volumul „Duhovnici români în dialog cu tinerii”, Editura Bizantină, București)

CONCURS

PENTRU SCOLARI ÎNTRE 10-18 ANI

Dragi elevi, cu trei săptămâni în urmă v-am invitat la un mic concurs. În numerele 47–50 ale săptămânalului nostru *Foaia românească* vă publicăm câte cinci întrebări, la care cele cinci răspunsuri corecte sunt ascunse în articolele numărului anterior al revistei. După ce ați găsit primele cinci răspunsuri, trimiteți-le la redacția noastră, iar apoi trimiteți următoarele cinci răspunsuri și tot așa până la runda a patra. Astfel vom primi de la voi 20 de răspunsuri. Termenul înaintării ultimului pachet de răspunsuri este *15 decembrie 2004*.

La sfârșitul concursului vor fi trase la sorți numele câștigătorilor. Primii trei câștigători vor primi cadou câte-o „Agendă școlară 2004–2005”.

Adresa la care trebuie să trimiteți răspunsurile: Redacția „Foaia românească”, 5700 Giula, Str. Gh. Doja nr. 8. Pe plic să însemnați: „Spicuri din Foia românească”.

„Spicuii din Foaia românească” (IV)

1. Petra Révész și Magdalena Dobra au participat la un concurs, la care au primit laudă și un premiu. Care a fost acest concurs?

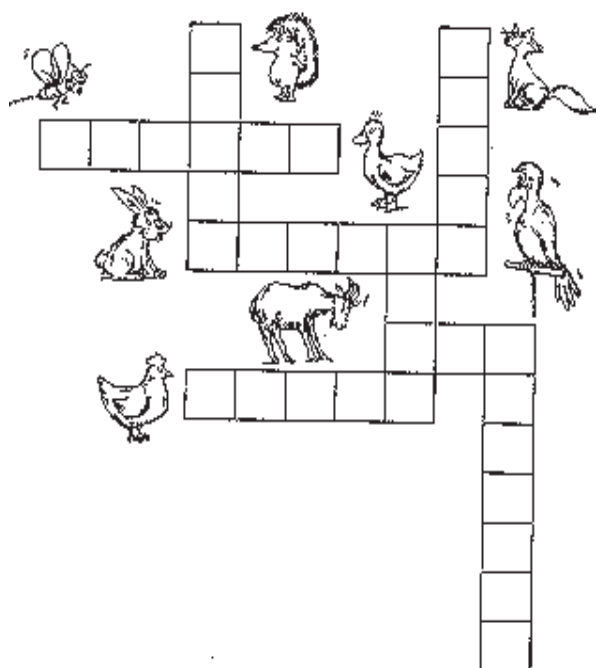
2. Recent s-a terminat restaurarea monumentului funerar al lui Emauil Gojdu. Reconstruirea s-a făcut pe baza ... (Terminați propoziția!)

3. Care va fi cea mai importantă întrecere sportivă internațională a anului, la care va participa și echipa României?

4. Câți cetățeni români au votat la Budapesta și Seghedin la alegerile generale din România, din data de 28 noiembrie 2004?

5. Învățătoarea Maria Martin din Micherechi a fost distinsă, recent, de Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria. Ce a făcut patru decenii de-a rândul doamna învățătoare?

Completează rebusul

LIMBA NOASTRĂ

Știți să scrieți românește?

Exerciții și soluții gramaticale

DE CURÂND – de câtuva timp încoace, de la un anumit moment până azi
(DESTUL DE, FOARTE DE)
CURÂND – adv. + de + curând (foarte repede – temporal)

1. Completați spațiile cu formele cerute de înțelesul propozițiilor sau frazelor de mai jos: de curând (de câțva timp încoace) sau demult (odinioară).

Toate acestea s-au petrecut
 Nu credeam că se va hotărî atât
 ne sosesc în fiecare zi pachete.
 L-am întrebat cum se mai simte.
 La ei a fost o mare petrecere.
 locuiesc niște rude de-ale mamei la noi.
 Suntem cunoscuți
 se petrec lucruri extraordinare.
 L-am părăsit pentru că mă căleam întruna.
 Sper să mă achit de toate datoriile cât.....
 Când am vorbit eu cu el mașinile mergeau.....
 învăț mai bine pentru că am lăsat celelalte preocupări deoparte.

NUMAI	– doar, nu mai mult decât, nu altfel decât...
NU MAI	– sfârșitul unei acțiuni, stări...

II. Completați spațiile libere cu formele cerute de context: numai, numai și numai, nu mai și nu numai.

Am fost la muzeu o dată. Altă dată am fost la bibliotecă.
Gardul l-am vopsit pe din afară, pe dinăuntru a rămas să-l vopsesc altă dată.
Căinii lătrau ca demult, pe vremea când stăna
așezată de o parte a drumului era locuită de ciobanii locului.
..... știu deloc ce s-a întâmplat cu ei.
Într-una din zile văd pe Domițian aruncând deoparte cărțile și spunând că
..... poate învăța defel.
..... tu ești vinovat, ci și el pentru că nu ați învățat pe dinafară poezia.
Ea era fata veselă de altădată.
Odată demult m-am dus la pădure și știu cum s-a în-
tâmplat că m-am învățat trei ore pe o palmă de loc fără să reușesc să ies la lumină.
Mă gândesc tot timpul la tine.
..... elevii sânguincioși au luat premiu.
Palatul împăratului din poveste era de aur.
De o parte și de alta a râului creșteau tufe de mure.

III. Subliniați forma ortografică corectă!

Odată, într-una din primăverile ploioase, *nu numai/ nu mai* că nu ne puteam juca pe afară de atâta apă, ar nici animalelor din curte nu le plăcea să părăsească cuștile sau cotețele.

Tata ținea foarte mult ca tu să *numai/nu mai* pleci de acasă.

Deodată, în fața ochilor *numai/ nu mai* ce văd că-mi apare silueta Mării.

Pe bucata de loc din fața casei, unde erau *numai/ nu mai* flori ornamentale și bine mirositoare, zumzuiau întruna albinele.

Am luat-o de mână pe Mara îndreptând-o ușor spre colțul acela minunat *numai/ nu mai* de mine știut.

Cu glas potolit dar hotărât, Mara mi-a spus că *nu mai/numai* este dispusă să-mi asculte poveștile.

Am suferit mult pentru că *numai/ nu mai* pentru ea le păstrasem pe toate.

Soluții:

[illegible]

Elevii din Micherechi învață să trăiască sănătos

La Școala generală românească din Micherechi săptămâna trecută a fost dedicată sănătății, traiului responsabil. Acest șir de acțiuni s-a organizat pentru prima oară, cu scopul de a transmite copiilor informații valoroase în ce privește sănătatea omului. Despre această acțiune inedită până acum ne-a informat domnul **Zoltan Ruja**, directorul școlii.

– Corpul didactic al școlii generale a hotărât la începutul anului școlar că va organiza săptămâna sănătății. Ideea a apărut când au aflat că pot să depună un dosar pentru un concurs în legătură cu săptămâna sănătății și cu protecția mediului. Dosarul nostru nu a avut succes, dar manifestarea totuși s-a realizat în perioada 29 noiembrie – 3 decembrie. În buna desfășurare a programului a avut un rol principal profesoara de biologie **Ana Netea Benye**. Prima zi a început cu prezentarea scurtă, totuși detaliată a sorei de ocrotire din sat, care a vorbit despre cunoștințele igienice și vaccinele obligatorii. Aceste informații au avut o mare importanță, fiindcă partea teoretică a concursului de joi a fost bazată pe conținutul acestor prelegeri. Copiii au participat într-un număr destul de mare, ascultând referatul cu mare atenție.

Marti, mulți din clasa a opta au fost plecați la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Giula, cu ocazia zilei deschi-

se. În această zi, programul a continuat prin proiectarea unui film documentar. Ziua aceasta a fost organizată mai ales pentru clasele inferioare. Fiindcă sala de sport a fost liberă, pentru elevii din clasele 1–4 s-au desfășurat diferite întreceri sportive.

Ziua de miercuri s-a petrecut sub semnul sportului și al alimentelor sănătoase. După-masă s-a organizat un concurs de tenis de masă, unde fiecare clasă a delegat câte un elev. Programul de sport a fost alcătuit și condus de profesorii de educație fizică, de **Dumitru Boca** și **Vasile Martin**.

Întrecerile dintre clase au fost urmate de cunoștințe despre alimentația sănătoasă. Fiecare clasă trebuia să se pregătească cu o mâncare cât mai sănătoasă. Rezultatele au fost neașteptate, în sens pozitiv. Copiii au pregătit salate de fructe, de legume și de pește. Pe lângă că au fost foarte gustoase, acestea erau creative și frumoase pregătite. O clasă care a pregătit mâncare care arăta ca o față, alta a creat un

ceas și mai alte lucruri pe care un copil la vârsta asta poate să și le imagineze.

Joi au avut loc concursuri pe anumite ramuri de sport, completate cu întrebări fulger, care erau bazate pe referatul de luni. Programul s-a desfășurat la un înalt nivel, plin cu umor, dar totuși interesant, oferind plăcere atât elevilor, cât și profesorilor. Cele mai reușite probe au fost machiajul animalelor, unde fiecare clasă a primit o poză trasă la sorți despre un anumit animal, care

trebuia machiat. Foarte mare succes a avut pregătirea sperietoarelor. Fiindcă ne-am gândit ca manifestarea aceasta să fie un eveniment tradițional în viața școlii, am hotărât ca cea mai reușită sperietoare pregătită să devină „un nou coleg de clasă” al echipei câștigătoare. Simbolul a fost îmbrăcat într-un tricou semnat de echipa câștigătoare.

Vineri, înainte de masă, Moș Nicolae a trecut prin clasele inferioare și a împărțit cadourile mult așteptate.

După-masă a urmat împărțirea surprizelor, ce a fost continuată cu o discotecă.

Pot să spun cu suflul împăcat că „săptămâna sănătății” a avut un deosebit succes. Bineînțeles, fiind organizată prima dată, au apărut mici probleme, dificultăți, care la anul sperăm să dispară. Deci, se planuiește reluarea acestei acțiuni, nu doar pentru că elevii noștri s-au simțit bine, ci și pentru că au învățat foarte multe în această săptămână.

Cristian Martin

Rezultate deosebite ale liceenilor la volei

An de an, echipele de volei ale liceenilor din zonă își dau întâlnire la Liceul Ady-Bay din orașul Șercad, unde, în cadrul unei competiții sportive, se decide cine va fi echipa care, în acel an, se va întoarce acasă cu Cupa Ady, aducând recunoștință liceului său.

Anul acesta, la 23 noiembrie, s-a desfășurat din nou această competiție. Elevii Liceului Românesc „Nicolae Bălcescu” s-au prezentat cu două echipe de volei, una de băieți și alta de fete, ambele pregătite de profesoara **Eva Moldovan Szentléleki**. La competiție au mai participat

liceul-gazdă Ady-Bay și Liceul „Kemény Gábor” din Bichișciaba. Astfel, la ambele grupe au fost câte trei echipe. Fetele au terminat competiția sportivă pe locul I, obținând câte o victorie față de ambele echipe cu care au jucat. Cea mai bună voleibalistă a fost **Agneta Lövei**, elevă în clasa a XII-a B de la Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu”. Băieții au terminat pe locul doi, deoarece au suferit o înfrângere de la echipa din Bichișciaba, care în final a și câștigat Cupa. Cel mai bun jucător al echipei Liceului Românesc a fost, după considerentele doamnei profesoare, **Gheorghe Iova**, elev în clasa a XII-a B. Când l-am întrebat despre meciuri, el ne-a răspuns următoarele: „Eu cred că toată echipa a

fost la înălțime. Am luptat ca un singur om, toți ne-am dorit să câștigăm. Din păcate, n-am reușit să obținem un rezultat prea bun în fața echipei Liceului „Kemény Gábor” și, cu o victorie și o înfrângere, ne-am clasat pe locul doi. La următoarea competiție, la Campionatul

Județean, am dori să ne revanșăm”.

Profesoara Moldovan este foarte mulțumită de evoluția elevilor și spiritul de echipă a fost unul de excepție. Ambele echipe vor evolua la Campionatul Județean, ce va fi organizat prin luna februarie.

Toma Iova

Muzeografi români, pe malul Mării Negre

Institutul Cultural Român cu sediul la București a inițiat, recent, un nou curs de perfecționare pentru românii de pretutindeni. În perioada 7-13 noiembrie, la Constanța, s-a organizat prima ediție a „Cursului de perfecționare pentru muzeografi din comunitățile de români din țările din jurul României”. La această întâlnire au fost reprezentați și românii din Ungaria de cunoscutele muzeografe *Elena Csobai* din Bichișciaba și *Emilia Martin* din Giula.

Pentru a afla amănunte despre cursul de perfecționare, am stat de vorbă cu cercetătoarele noastre.

E. M.: – După ce Institutul Cultural Român din București ne-a invitat la acest curs de perfecționare, organizat pentru prima oară, împreună cu colega mea Elena am participat pentru a cunoaște alți specialiști români din acest domeniu, să vizităm muzeele din Constanța care sunt de renume în România.

E. Cs.: – Am fost cazați la Hotel „Tineretul” din Constanța, unde s-au desfășurat și cursurile din cadrul acestei săptămâni. Deschiderea festivă s-a realizat la Muzeul de Istorie Națională, Arheologie, Artă și Tradiții din Constanța. În fiecare zi am participat la cursuri și prelegeri, susținute de lectorii conf. univ. dr. *Mihai Irimia* de la Universitatea „Ovidius”, din partea Muzeului de Istorie Națională, Arheologie, Artă și Tradiții, *Traian Cliante*, dr. *Gheorge Papuc*, dr. *Virgil Lungu*, dr. *Maria Magiru*, director la Direcția de Artă Populară din cadrul Muzeului de Istorie Națională, Arheologie, Artă și Tradiții și dr. *Doina Păuleanu* de la Muzeul de Artă. Subiectele cursurilor au fost: Dobrogea, parte a spiritualității greco-latine către spațiul nord pontic; Valori și semnificații: Muzeul

Vizită la Adamclisi

de Istorie Națională, Arheologie, Artă și Tradiții, Constanța, Muzeul de Artă Populară, Muzeul Etnografic, Monumentul Triumfal de la Adamclisi, Complexul din Dealul Monumentului, Cetatea Tropaeum Traiani și Muzeul Tropaeum Traiani, Muzeul și Edificiul roman cu mozaic; Dobrogea română; Tomisul arheologic.

E. M.: – După prezentarea acestor muzee și monumente s-a organizat în fiecare zi vizitarea muzeului respectiv. Astfel, am vizitat Muzeul de Istorie Națională, Arheologie, Artă și Tradiții, Muzeul de Artă Populară, Muzeul Etnografic și Muzeul și Edificiul roman cu mozaic. Dar, bineînțeles, aflându-ne la Constanța, am vizitat și orașul și litoralul de la Mamaia. Deci, am avut un program foarte bogat și variat. Și ceea ce ne-a im-

presionat foarte mult a fost că, vizitând muzeele atât de bogate și bine aranjate, am putut intra și în depozitele muzeale, unde ne-au prezentat, de exemplu, sistemul de inventariere.

– Fiind vorba despre un

curs pentru românii din afara României, cu siguranță au fost reprezentate mai multe comunități românești...

E. Cs.: – Da, într-adevăr, în afară de comunitatea românească din țara noastră, au luat parte români din Bulgaria, Republica Moldova, Serbia-Muntenegru și Ucraina. În total am fost 15 participanți din diferite domenii. Vorbesc despre diferite domenii, pentru că ceilalți au fost oameni din domeniul culturii și doar Emilia și cu mine am fost muzeografe. Și asta pentru că, în comunitatea lor, deocamdată, muzeele sunt în fază de pornire a înființării.

E. M.: – Stând de vorbă cu acești colegi și aflând despre problemele lor, ne-am și gândit că ar fi cazul să avem legături mai strânse cu ei și poate ar merita să-i invităm și în mijlocul românilor din Ungaria, pentru a cunoaște mai de aproape situația lor și problemele cu care se confruntă.

E. Cs.: – Oricum, ne-am bucurat mult de această ocazie. A fost un curs util, pentru care le mulțumim organizatorilor, Institutului Cultural Român din București și pentru sprijinirea cheltuielilor de drum Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria.

Rita Pățaș

Sprijin pentru revista „Conviețuirea”

La Oficiul pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria (OMNEU) s-a decis recent despre asigurarea subvenției de 430.000 de forinți pentru finanțarea scoaterii noului număr al revistei „Conviețuirea”. Publicația românească cu un prestigiu internațional, redactată de colectivul Catedrei de limba română a Universității din Seghedin, apare de aproape un deceniu, fără însă să aibă acoperirea garantată pentru cheltuielile de tipografie. OMNEU a asigurat acum sprijin pentru revista „Conviețuirea” din fondul de intervenție al Oficiului.

Șt. Frățean

Serată literară românească la Budapesta

Joi, 9 decembrie, la Budapesta a avut loc o serată literară intitulată „Editura Limes și autorii ei”, organizată de Institutul Cultural Român. Invitații acestui ceneclu au fost *ÎPS Bartolomeu Anania*, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,

Mircea Petean poet, directorul Editurii Limes din Cluj și *Mircea Muthu*, Decanul Facultății de Litere a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj. În cadrul seratei au fost prezentate volume de *ÎPS Bartolomeu Anania* și *Mircea Petean*.

T. Iova

Concert de colinde la Chitighaz

În pragul Crăciunului, la 18 decembrie, Căminul Cultural din Chitighaz va organiza și în acest an „Concertul de colinde”, cu ocazia sărbătorilor de iarnă, la care vor evolua elevii școlilor generale română și maghiară, membrii Clubului Pensionarilor, fanfara Bisericii Baptiste și Corul „Viva la Musica” din Chitighaz, dar vor participa ca oaspete și Corul Bărbătesc din Curtici. Concertul va începe după-masă, la ora 17.00.

R. Pățaș

Colaborările euroregionale continuă

Teatrul Județean Jókai din Bichișciaba a găzduit, în data de 9 decembrie, ședința Adunării Generale a Euroregiunii Dunăre-Criș-Mureș-Tisa. În cadrul întrevederii s-au adus la cunoștință rezultatele alegerilor din România și Voivodina, fiind prezentați totodată și noii membri ai DKMT. Totoda-

tă, s-a anunțat primirea Subotitei în rândurile Adunării Generale. S-a mai discutat despre bugetul Fondului Colaborării Regionale, despre realizările din anul acesta, precum și despre planurile de viitor. Tot în cadrul acestei ședințe s-a acceptat planul de muncă pentru anul 2005.

T.I.

**Foaia românească
poate fi citită și pe Internet**

www.foaia.hu

„Sufletul meu bate mai tare, când e vorba despre românii din Timoc”

(Urmare din pag. a 3-a)

Eu cred că cel mai important lucru pe care l-am obținut în acești zece ani de drumuri în Timoc este faptul că, de la străna care eram în 1993, de la acea fetiță stingheră care se gândea oare cum aş spune eu lucrul acesta în limba engleză și apoi mă gândeam cum să-l traduc în românește ca să mă fac înțeleasă, am ajuns astăzi să pot vorbi dialectul de acolo și, mai mult decât atât, să fiu socotită de către mulți drept unul de-al lor. Pe de o parte de către localnici, și pe de alta de către cei din afara comunității, care au constatat că foarte adesea sufletul meu bate mai tare decât este firesc atunci când este vorba despre comunitatea românească din Timoc.

– Cum ați prezenta această comunitate românească din afara României pentru românii din Ungaria care și ei sunt o comunitate aparte?

– Diferențele sunt foarte mari și nu am pregetat să vorbesc despre ele și să mă gândesc la ele. Sunt, însă, două diferențe fundamentale. Prima diferență constă în atitudinea față de școală și față de instrucție pe care o au aceste comunități. Dacă în Ungaria se învață românește, există presă în limba română, se publică texte în românește, există o intelectualitate a grupului etnic, în Timoc nu există școală în limba română, nu există biserică în limba română. Foarte adesea când eram întrebată „de ce mă interesează anumite lucruri”, spuneam că vreau să scriu o carte. Foarte multă lume m-a privit cu scepticism, pentru că tocmai faptul de a fi româncă îi făcea să se întrebe dacă eu ca româncă pot să scriu o carte. Deci, ideea merge până acolo, încât se crede că scrisul este un apanaj aproape exclusiv al sârbilor. Și ar mai fi un lucru foarte important, și anume, faptul că această comunitate are o istorie separată, o istorie aparte, complet diferită de orice comunitate care se află în prezent în România. Nici satele în care trăiesc românii din Ungaria nu au făcut niciodată parte din România. Însă, oamenii de aici, regiunea aceasta are o istorie comună, în multe privințe, cu regiunile din zona Aradului, cu Crișana, cu Transilvania și așa mai departe.

Ceea ce face ca istoria acestei comunități să coboare undeva mult mai adânc în timp. Vlahii din Timoc nu au fost niciodată nici în România și nici în vreo formă statală care să include și alte regiuni, care să se afle în prezent în România. Ei au o istorie complet separată și foarte puțin cunoscută.

– Fără biserică, fără școală și intelectualitate, se poate vorbi în mijlocul lor despre o oarecare păstrare, în mod conștient, a identității și a tradițiilor lor?

– În lipsa acestei forme intelectualizate de păstrare a identității o mulțime de instituții tradiționale, instituții țărănești și-au asumat rolul acesta de păstrătoare ale identității. De exemplu, o parte dintre obiceiurile clasice, dintre obiceiurile tradiționale care în comunitățile din vestul României sau chiar în comunitatea românească din Ungaria sunt considerate desuete sau simple elemente arhaice, pentru aceste comunități, cum este cea din Timoc, sunt elemente identitare extraordinare de importante. Gândiți-vă că o înmormântare, la care nu participă preotul, trebuie totuși să se ritualizeze într-un fel oarecare, pentru că o înmormântare nu-i un obicei oarecare, ci reglează relațiile dintre lumea de aici și lumea de dincolo, dintre om și transcendent. Toate aceste relații sunt reglate de obiceiul tradițional care s-a conservat fără nici un fel de fisură și chiar s-a întărit în ultimii 150 de ani. Alte instituții tradiționale care în restul regiunilor din România merg în gol în ultima sută de ani, în Timoc au devenit tot mai importante. De exemplu, lăutarii care nu sunt nici pe departe niște marginali, niște oameni care nu au altă ocupație, niște oameni care câștigă și ei un ban în plus, pentru că reușesc să distreze pe alții, ei sunt acolo adevărații lideri de opinie ai comunităților lor. Ei spun povestiri memorabile în anumite împrejurări, ei construiesc, la caz de nevoie, discursuri. Într-o formă foarte țărănească, într-un limbaj neașteptat, neadecvat cumva pentru problemele pe care trebuie ei să le rezolve, dar totuși ei spun aceste lucruri și cumva joacă rolul de lideri reali ai acestei comunități. Din păcate, cum spuneam, ei nu au abilitățile administrative,

legislative care să-i facă să meargă acolo unde trebuie să construiască proiectele necesare pentru a face ca statutul lor de lideri locali să aducă și anumite beneficii pentru comunitatea lor.

– Care este soarta tinerilor, a urmașilor lor de acolo? Limba se păstrează din mamă-n fiu?

– Observația mea este că, în Timoc, trei categorii de oameni vorbesc foarte bine românește. Prima categorie este a celor care țin cu tot dinadinsul să își afirme românitatea. E un număr foarte mic de persoane în această situație, dar totuși, acești oameni există. În afară de ei mai sunt două categorii. Este vorba despre copii și despre bătrâni. Am înregistrat copii care vorbeau foarte bine românește la patru-cinci-șase ani, și când m-am întors peste cinci ani în aceeași familie, copiii respectivi aproape că nu mai doreau să vorbească românește, deși rezulta din discuțiile pe care le aveau părinții cu ei, din felul în care li se adresau și din felul în care reacționau ei, că de fapt înțeleg foarte bine ce se spune în limba română. Și pe de altă parte, bătrâni în Timoc înseamnă imediat de după 50 de ani, pentru că nefăcând școală, ei se căsătoreau foarte repede, astfel încât la 50 de ani deja mulți sunt nu bunici, ci străbunici, și asta îi scoate cumva în afara circuitului. Copiii și bătrânii sunt legați de universul domestic, stau acasă, și acasă se vorbește românește. Însă cei care prin profesie sunt obligați să iasă în afara casei, să trăiască în mediul social, în cea mai mare parte a timpului vorbesc sârbește. Chiar am cunoscut bătrâni pe care i-am întrebat: „Credeți că o să mai vorbească tinerii românește?” „Ei, zice, și noi când eram tineri nu vorbeam

foarte mult, dar la bătrânețe te întorci la limba română”.

– Au sau caută ei o oarecare legătură cu România?

– Există tot felul de legături cu România. Unele mai sobre, altele mai degrabă întâmplătoare, dar după părerea mea la fel de importante. Între acțiunile sobre,

oficiale, se numără faptul că în ultimii 15 ani o mulțime de oficialități din România au trecut prin Valea Timocului. Nu vreau să spun că au stat foarte mult acolo. Din reacții diferite, mi-e greu să cred că au înțeles foarte bine ce se întâmplă acolo. Însă oricum, este vorba de un număr important de oficiali români care au trecut prin Timoc sau au aflat despre situația acestor grupuri. La vizitele la nivel înalt care s-au făcut în România, la nivel de președinte, de prim-ministru, de ministru de externe, aproape de fiecare dată au fost câte un contact și cu reprezentanți ai diverselor asociații culturale sau politice din Timoc. Acesta este un aspect. Alt aspect, tot pe linia aceasta a relațiilor sobre, a relațiilor administrative, este faptul că un număr de tineri din această regiune au venit să studieze în România. Nu e un lucru foarte simplu, pentru că dialectul de acolo este unul foarte diferit de româna actuală, ceea ce face ca acești studenți să urmărească destul de greu cursurile în limba română. Pe lângă relațiile oficiale există nespuse multe relații neoficiale. Și anume, în diverse contexte de prin anii 1980 până prin anii 2000, s-a făcut un extrem de intens schimb peste graniță, mai ales schimb de natură mic comercială. Într-o vreme, o mulțime de români au trecut în Serbia ca să cumpere mărfuri și să le aducă în România. După 1990, lucrurile s-au răsturnat.

O mulțime de persoane din Serbia au trecut în România, ca să cumpere mărfuri și să vândă. Asta a facilitat cunoașterea. Încet-încet, muzica românească, nu neapărat de calitate, dar oricum muzică în limba română, a început să prindă teren și în comunitățile din Timoc. În prezent, după părerea mea, unul dintre centrele cele mai interesante care susțin românitatea în Timoc, este un post de televiziune, complet privat, care transmite doar muzică populară română, de calitate foarte înaltă din punct de vedere muzical. Dar asta înseamnă că 24 de ore din 24 se aude românește. Este o realitate extraordinară. Și mai există încă un nivel, și anume, din ce în ce mai multe persoane de acolo s-au căsătorit cu femei din România. După 1990 a fost un val intens pentru muncă și dintre femeile care au trecut în Serbia să muncească, în general, la negru. Aceste femei vorbesc foarte bine limba română, chiar dacă nu sunt intelectuale, dar vin dintr-o limbă română de la anul 2000. Ceea ce le face să aibă, pentru comunitățile respective, o funcție extrem de importantă. Ele știu să citească, ceea ce le pune într-o poziție extrem de prestigioasă. Ele citesc Biblia pentru membrii comunității respective. La toate aceste legături oficiale și dinamice peste frontiere, cred că trebuie adăugat această memorie familială, absolut patetică, care în cazul fiecărei familii, pune în relație familia existentă acum și aici în Timoc cu un trecut care o leagă de nordul Dunării, cu România.

– Cam care este numărul vlahilor din Timoc?

– Este foarte greu de spus acest lucru. O parte din cunoștii mei de acolo spun patetic că este vorba despre „două milioane de lume”. Ultimul recensământ oficial din anul 2002 înscrie 47.000 de vlahi, la care se adaugă 37.000 de români, românii fiind bănățenii, în plus o parte dintre rudarii care se declară români. Foarte probabil numărul acestor locuitori este mult mai mare, dar o parte preferă, deocamdată, să-și țină sub tăcere identitatea.

Rita Pățaș

Asta e culmea!... culmea!... strigă d. Lefter, ștergându-și fruntea de sudoare, pe când madam Popescu, consoarta sa, caută fără preget în toate părțile... Nu e și nu e!...

– Femeie, trebuie să fie-n casă... Dracu n-a venit să le ia!...

Dar ce au pierdut? ce caută?

Caută două bilete de lotărie, cu cari d. Lefter Popescu a câștigat.

Însă oricine mă poate întreba: Bine, dacă a pierdut biletele, de unde știe d. Lefter de câștig?

E lucru simplu. Biletele le-a fost cumpărat cu bani împrumutați [...] de la d. căpitan Pandeale, fiindcă-i spusese mulți, când se tot plângea că n-are noroc la joc, să-ncerce a juca cu bani de-mprumut... Și a făcut învoială, pe onoare, față cu martori, să dea din câștig, dacă s-o-ntâmpla, zece la sută căpitanului.

Când a cumpărat biletele, d. Lefter a râs pesimist.

– Ți-ai găsit! eu și noroc!

Dar d. căpitan Pandeale, mai optimist:

– De unde știi dumneata norocul meu?

Ș-a pus pe d. Lefter să-i însemneze în carnet numerele biletelor.

A trecut mult de la aceasta. Lotăriile, amânate de atâtea ori, s-au tras în sfârșit amândouă în aceeași zi. La prima (Lotăria „Societății pentru fundarea unei Universități Române în Dobrogea, la Constanța”) lotul cel mare de 50.000 lei l-a câștigat numărul 076384; iar la a doua (Lotăria „Asociațiunii pentru fundarea și înzestrarea unui Observatoriu Astronomic la București”) lotul cel mare, tot de 50.000 lei, l-a câștigat numărul 109520.

D. Lefter, până adineaori, habar n-avea că se trăsese ieri amândouă lotăriile. Era seară; omul ședea la masă cu consoarta sa în sălița de intrare, vorbind în tihnă despre cum se scumpește viața din zi în zi când aude o birje oprindu-se în poartă, apoi pași apăsători în curticică și pe urmă bătând cineva tare grăbit la geamlăcul d-afară. D. Lefter sare să deschidă, bănuind în gând: „Hait! Iar ne cheamă deseară la serviciu extraordinar turbatul (turbatul e șeful), să ne canonească până la miezul nopții, ca

Ion Luca Caragiale

Două loturi (1)

să se recomande ministrului că e grozav!” – iar madam Popescu se repede în odaie, fiindcă era în négligé. D. căpitan Pandeale intră ca o furtună și, vorbind din ce în ce mai tare, ca și cum d. Lefter ar fi surd:

– Bine, nene, păcatele mele! de ce n-ai venit la berărie?... se poate să fii așa de indiferent? Te caut ca un nebun de atâtea ceasuri!

– Ne-a ținut până adineaori turbatul la cântălerie... De ce?

– Leftere!... nu știi nimica?

– Ce?

– Ieri s-a tras lotăriile noastre!

– Ei?

– Am câștigat!

– Nu mă-nnebuni!...

Cât?

– La amândouă am câștigat loturile mari! ale mari de tot!

Și căpitanul pune pe masă listele oficiale și alături carnetul său. În adevăr, carnetul sună tocmai ca-n liste: 076384 Universitatea Constanța, 109520 București-Astronomie.

Cititorul a înțeles acum ce caută de trei zile pe brânci soții Popescu.

D. Lefter a trimis turbatului o scrisoare, cerând, cu tot respectul un concediu de două-trei zile, pe motiv că nu se simte deloc bine. Așa și e; e bolnav.

După o muncă zadarnică de atâtea vreme, după ce toată casa a fost răsturnată de zece ori, când așa, când aminterea, d. Lefter a căzut pe o canapea sfărâmat de oboseală; [...] a moțait de câteva ori s-a adormit. Femeia a șezut și ea pe un scaun, că nu mai putea de picioare și de mijloc – se-nțelege, de atâtea alergături și de atâtea ridicături. Să fi ațipit d. Lefter ca vreun sfert de ceas și, deodată, se scoală drept, cu fața luminată de raza adevărului...

– Știu unde sunt! Acum știu!... uf!... le-am găsit!

– Unde?

– În jacheta mea a cenușie de vară... Cu ea eram la berărie când le-am cumpărat. Țiu minte bine; le-am pus în buzunarul de la piept înăuntru... Acolo sunt!... sigur! Adu-mi jacheta!

Pe cât își aducea mai limpede aminte domnul Lefter, pe atâtea madam Popescu se turbura, se roșea, se-ngălbenea...

– Care jachetă? întrebă ea aiurită, ca de pe altă lume.

– A cenușie.

– Leftere! zice femeia punând mâna la sânul stâng,

Imagine din ecranizarea nulei „Două loturi”.
În rolul lui Lefter Popescu, actorul Grigore Vasiliu-Birlic

ca și cum ar fi simțit un junghi grozav.

– Ce?

– Am... dat-o.

– Ce ai dat?

– Jacheta!

– Care jachetă?

– A cenușie!

– Cui?

– N-ai spus tu că n-o mai porți?

– Cui? cui ai dat-o, nenorocito!

– La o chivuță.

– Pentru ce?

– Pe farfurii.

– Când?

– Alaltăieri...

– Alaltăieri!... fără s-o cauți pân buzunar!

– Am căutat-o, răspunde femeia îngrozită de vina ei; nu era nimic.

– Taci! strigă crunt d. Lefter... Pe câte farfurii ai dat-o?

– Pe zece... Destul m-am tocmnit; n-a vrut să-mi dea o duzină întreagă, răspunde ea fără să mai știe ce spune.

– Unde sunt farfuriile?... Voi să văz farfuriile! Adu farfuriile! poruncește strașnic d. Lefter.

Consoarta sa, fără să mai zică o vorbă, se supune; i le aduce și le pune pe masă. Frumoase farfurii! [...] Domnul Lefter ia una și-o sună – porțelan.

– Bravo! Bun gust ai! zice rânjiind sardonice.

Și pac! Trânțește una

jos... țândări! și pe urmă, paf! Alta asemenea.

– Leftere!

– Așa sunt eu, galant, cocoană! Când am chef, sparg; sparg, cocoană, când, am chef, farfurii de câte zece mii de franci una! sparg, mă-nțelege, sparg al dragului!

Și iar pac! paf! până la a

mic în jachetă, dar d. Lefter e convins că Țăca a furat biletele, drept care o ia la palme. Chivuțele (Țăca, baba și fata) sunt duse la secție, dar nu recunosc nimic la interogatoriu. Comisarul Turtureanu se îndoiește că Țăca ar fi găsit biletele în jacheta domnului Popescu. Cei trei pleacă la berărie, pentru a dezbate situația.)

Pe când vorbește d. Turtureanu, d. căpitan Pandeale citește gazeta de seară, iar d. Lefter ascultă dus pe gânduri. La un moment, d. Popescu se face palid: un domn a intrat în berărie și trece pe lângă masa lor către fund. Este șeful său de la minister, un tip foarte posomorât și din cale-afară aspru. D. Lefter se scoală și salută; șeful d-abia moțăie din cap și se așează la o masă puțin mai departe.

– Uite, zice d. căpitan și arată celorlalți gazeta, care scrie: „Precum se știe, cele două mari lotării s-au tras zilele trecute. Numerele cari au câștigat loturile cele mari, de 50.000 lei, sunt: la Constanța-Universitate, 076384 – la București-Astronomie, 109520. Un lucru curios însă: până acuma, fericții posesori ai numerelor câștigătoare nu s-au prezentat să-și reclame dreptul. Pentru numeroșii noștri cititori și gentilele noastre cititoare, în rândurile cărora am dori din suflet să se afle câștigătorii, amintim că, după șase luni de la trageri, nu se mai poate sub nici un cuvânt reclama vreun câștig. Sumele nereclamate până la termenul fatal trec de drept la fondurile societăților respectivelor.”

Cu tot respectul ce i-l insuflă d-lui Lefter șeful său, care-l ochea pe sub sprâncene din când în când cu privirea plină de mustrare – adică: „Dumneata ne tragi pe sfoară; scrii că ești bolnav, ca să-mi lipsești de la datorie, și pe urmă-mi bați berăriile... Bravo!” – cu tot respectul acela foarte legitim, d. Popescu nu se putu stăpâni la propoziția finală din notița gazetei, și izbucni într-un hohot de râs, un râs vânat:

– Hahaha! Să știi, nene Turtureane, că le găsim tocmai a doua zi după termen... Îmi cunosc eu norocul!... Hahaha! [...] oneste ș.c.l...

(Continuare
în numărul următor)

[Cei trei o găsesc pe Țăca, găsesc și jacheta cenușie, însă nu și biletele de loterie. Chivuța susține că nu a găsit ni-

Mărunțișuri esențiale de Crăciun

Pentru ca totul să iasă perfect de Crăciun, nu este suficient ca mobila să strălucească, bucatele să fie gata, iar vinul să spumege în pahare. Deseori, în timpul pregătirilor de Crăciun, vă puteți lovi de piedici, aparent nesemnificative, dar care vă pot știrbi din farmecul serilor de sărbători. Pentru a le putea rezolva, aveți nevoie doar de prezența de spirit și imaginație.

❖ Găsirea unui loc potrivit în casă pentru instalarea bradului, poate reprezenta o problemă. Bradul poate fi așezat în sufragerie, într-un colț, în vecinătatea balconului. Circulând mult prin încăpere, în grabă, riscați să-l agățați în treacăt și să cădeți cu tot cu el. Pentru a scăpa de acest stres, ar fi de preferat instalarea bradului în dormitor, într-un colț, în fața ferestrei.

❖ Dacă în casă este prea cald, în câteva zile bradul se usucă, crengile se pleoștesc și încep chiar să se scuture. Pentru a evita acest incident neplăcut este indicat ca sub suportul de brad să introduceți un vas mic cu apă pe care să îl schimbați în fiecare zi. Dacă nu aveți loc suficient pentru a introduce vasul, puteți stropi ușor crengile bradului, în fiecare dimineață, începând de la vârf.

❖ În cazul în care, din întâmplare, unul dintre membrii familiei sau vreun musafir neatent au reușit să spargă vreun glob sau mai multe, nu aruncați cioburile. Înfășurați-le într-o cârpă și cu ajutorul unui cuțit, pișați-le, apăsând ușor. Păstrați-le într-o cutie alături de celelalte ornamente de Crăciun. Când veți decora din nou bradul, la Crăciunul următor veți putea utiliza cioburile pentru a recondiționa o serie de globuri vechi.

❖ Luminițele de Crăciun pot reprezenta o problemă. Chiar dacă v-ați ornat bradul cu instalații multicolore, acestea nu au farmecul lumânărilor. Nu încercați însă să așezați lumânări în pomul de Crăciun, deoarece riscul este destul de mare. Pe lângă asta, ele pot da bătăi de cap: ceara picură pe crengi sau pătează parchetul. Pentru a completa însă atmosfera, puteți așeza lumânări în încăperea unde se află bradul sau în camera unde veți sta cu cei dragi la masa de Crăciun. De preferat ar fi lumânările albe, simple și nu cele în culori stri-

dente. Așezați-le în sfeșnice, prevăzute în așa fel încât ceara să nu păteze în jur. Lumânările parfumate sunt plăcute, dar utilizate în exces pot provoca dureri de cap. Ar fi de preferat ca lumânările să fie așezate pe masă și nu pe dulapuri sau rafturi, unde ar exista riscul ca respectivul mobilier să ia foc.

❖ Brazii artificiali au ajuns să fie de preferat celor naturali. Totuși ei pot prezenta un pericol, în anumite situații, mai ales dacă au „tulpina” metalică. Fiind conductori de electricitate ei nu ar trebui decorați în exces cu instalații electrice. Pentru a face ca pomul să pară cât mai real așezați sub el două sau trei crengi de brad natural pentru ca mirosul lor să se răspândească în încăperea.

❖ Este frumos să respectați tradiția în ceea ce privește cadourile de Crăciun pe care vreți să le oferiți celor dragi. Puteți găsi totuși metode originale de a le amplasa sub brad și de a le face surprize celor apropiați. Ambalați-le în hârtii viu colorate (de preferat roșu sau albastru) și legați-le cu panglici multicolore. Puteți să le ornați cu diferite obiecte care să fie în spiritul sărbătorilor. Utilizați de pildă câ-

teva crenguțe de brad, înfășurate în beteală colorată, pe care să le lipiți pe cutie.

❖ Dacă aveți invitați la masă, trebuie să acordați destulă atenție modului în care veți așeza totul pentru a vă delecta musafirii. Verificați cu o zi înainte masa pe care o organizați, tacămurile, vesela sau fața de masă. Trebuie să fiți prevăzători și să încercați să aveți o față de masă, pe care să o păstrați numai pentru asemenea ocazii. Chiar dacă v-ați pregătit foarte bine, nu supraaglomerați masa cu fel de fel de mâncăruri. Încercați să așezați numai câteva platouri, necesare pentru început. Acest lucru vă va permite să presărați pe masă ace de brad sau să așezați două sau trei lumânări, care să ardă încet și să completeze atmosfera când veți ciocni un pahar cu invitații și veți face urările convenite de sărbători.

❖ Chiar dacă pare greu de crezut, apropierea sărbătorilor și mai ales febra pregătirilor vă pot crește starea de stres. Nu vă gândiți la nevoile financiare sau la banii care vă vor rămâne după ce veți termina cu aprovizionarea și cumpărarea cadourilor. Gândiți-vă că faceți totul din inimă, pentru cei dragi și că nu aveți des prileul de a le arăta ceea ce simțiți.

Ornamente originale de Crăciun

Dacă podoabele din anii trecuți au cam „îmbătrânit” și cele noi par prea scumpe, ori dacă ideea împodobirii unui brăduț cât mai original nu ne dă pace, tradiția și spiritul practic își pot da mâna cu succes, chiar dacă la îndemână aveau doar banale obiecte și ingrediente casnice.

Globurile... comestibile pot fi realizate prin simpla atârănare în brad a unor mere mici, frumos colorate și netede, ori a unor mandarine cât mai mărunte. Pentru a rămâne strălucitoare și tentante, fructele pot fi scufundate o clipă în ceară de albine, apoi lustruite îndelung cu o cârpă moale de bumbac.

Podoabele aurii au un efect deosebit și se pot obține din conuri mici de pin sau din nuci, care au fost vopsite la întâmplare cu bronz și prevăzute cu un cârlig de sârmă pentru agățat în pom. Covrigii palizi care se vând la colț de stradă pot deveni, la rândul lor, ornamente atractive: cu o soluție concentrată de colorant alimentar, fiecare covrig poate fi vopsit cât mai pestriț și presărat pe alocuri cu cristale mari de zahăr, apoi înfășurat în spirală rară cu o panglică roșie sau aurie, care se leagă cu o fundiță.

Colăceii pictați sunt cu atât mai reușiți cu cât sunt mai subțiri și mai puțin rumeniți inițial, pentru ca adaosul de culoare să fie vizibil. Figurinele din ceară colorată sunt ușor de obținut, prin topirea unor lumânări colorate obișnuite.

Ceara fierbinte este turnată într-o formă metalică pentru tăiat fursecuri (steluță, brăduț), așezată pe o farfurie cu puțină apă, în strat subțire de până la 0,5 cm. După desprinderea din formă prin presare ușoară pe centrul figurinei răcite, partea inferioară poate fi pulverizată cu fixativ de păr și pudrată cu cristale de zahăr sau cu cioburi de la globurile clasice sparte. Ornamente hazlii pot fi obținute și din coji de ouă cărora li se conferă trăsături umane.

Pentru aceasta, oul se găurește cu grijă la ambele capete, pentru că tot conținutul să fie golit prin suflarea aerului cu o țevă subțire, apoi trebuie bine spălat prin introducerea în oul golit a unei soluții de apă și clor.

Pe coaja oului astfel pregătit pot fi desenate ochii și gura unui personaj, apoi ansamblul poate fi desăvârșit prin aplicarea unei mici peruci din lână, a unor mustați sau a unei tichiute de hârtie. Pentru a fi atârnat în brad, prin cele două orificii se trece o bucată de ață înnodată la capete, trecută în prealabil printr-o mărgică sau un nasture mic.

Chiar și ghirlandele destinate bradului de Crăciun pot fi diversificate, folosindu-se șiraguri de floricele de porumb colorate. Un efect special îl au și ghirlandele din pufuleți pulverizate cu zăpadă artificială sau stropite cu soluție de aracet și tăvălite prin granule de polistiren expandat.

Astfel de ornamente originale sunt utilizabile în special pentru brazii de mici dimensiuni, cărora le conferă un aspect deosebit, chiar dacă nu sunt asociate și cu obișnuitele podoabe foarte sclipitoare.

Handbal

Handbalistele de top ale lumii sunt printre noi

Cel de-al VI-lea Campionat European de Handbal Feminin, organizat de Ungaria, a început deja. Selecționata română evoluează la Bichișciaba și are nevoie de cât mai mulți suporterți. Biletele pentru cele două partide, care mai urmează, se pot procura în număr limitat. Ca să vă facem poftă pentru meciurile româncelor, am realizat următorul reportaj, încă cu

o săptămână în urmă, atunci când ele au jucat două partide de pregătire la Debrețin, cu selecționata gazdelor.

Echipa României a sosit în Ungaria după ce a câștigat Trofeul Carpați, organizat la sfârșitul lunii noiembrie, la Cluj. Selecționerul **Cornel Oțelea**, în pofida succesului de acasă, se confruntă cu probleme serioase la încheierea unui lot competitiv. Treaba veteranului antrenor este îngreunată și de retragerea mai multor handbaliste de la echipa națională și se cunoaște și faptul că unele dintre acestea au renunțat la Națională chiar din cauza antrenorului. Cu o săptămână înaintea debutului la Campionatul European încă nu se cunoștea exact componența definitivă a lotului, astfel dubla confruntare de la Debrețin a venit într-un moment oportun pentru a face ultimele modificări personale și tactice. Două dintre românce se mișcă într-un mediu cunoscut. **Simona Gogârlă** și **Aurelia Brădeanu** joacă în campionatul ungar, la Győr. Astfel, la Debrețin, au evoluat și împotriva a trei coechipiere de club. **Simona** și **Aurelia** se află în Ungaria mai bine de un an. „Este vorba despre două jucătoare cu experiență. După informațiile mele evoluează bine și sunt respectate la Győr. Aștept de la ele să joace pe măsură și la echipa națională”, apreciază rolul celor două straniere **Cornel Oțelea**, după primul meci cu Ungaria. „Am crescut atât din punct de vedere tactic, cât și din cel tehnic. Campionatul ungar este dur și ne ajută în dezvoltarea capacităților. Am venit aici, deși am avut și alte oferte, pentru că mi se pare că întrecerea internă a Ungariei este cu ceva peste nivelul actual al campionatului românesc”, explică **Aurelia Brădeanu** motivele venirii sale la Győr.

Pomenind despre existența comunităților românești din jurul orașului Bichișciaba, atât antrenorul, cât și jucătoarele s-au arătat surprinși. „Îmi pare rău, dar acum aud pentru prima oară despre existența românilor băștinași în Ungaria, dar mă bucur că o să avem suporterți. Prezența lor ne poate da putere”, comentează **Simona Gogârlă**. „Sper să putem oferi un joc frumos suporterilor noștri de aici! Numărul probabil al susținătorilor din România nu-l pot estima dinainte, dar sunt convins că adevărații iubitori ai handbalului vor veni să ne încurajeze”, este părerea selecționerului **Oțelea**.

„Este foarte importantă pentru noi susținerea venită din partea suporterilor. Apropierea frontierei ar putea crea o atmosferă de acasă. Publicul poate fi al optulei jucător, cum se zice. Sunt sigură că va fi o atmosferă frumoasă la Bichișciaba”, își exprimă speranțele față de spectatori **Simona Gogârlă**.

Dubla confruntare de la Debrețin din joia și vinerea trecută s-a terminat cu două victorii destul de clare ale gazdelor, dar probabil că în meciurile cu miză adevărată și elevele lui **Cornel Oțelea** vor fi mai motivate. Specialiștii prevestesc un Campionat European deosebit de echilibrat, în care aproape toate participantele pornesc cu șanse, cel puțin pentru obținerea unei medalii. „Avem o grupă grea. Vom juca cu Danemarca, Campioană Olimpică și Europeană en-titre, cu Suedia și Germania, care ambele sunt foarte puternice. În această grupă se poate întâmpla orice. Am dori ca să ajungem printre primele cinci echipe de pe continent, dar deocamdată între obiectiv și realitate este destul de mare distanța. Cred că ne-am propus un scop real și sunt convins că o să facem totul pentru succes. În caz dacă ne calificăm, am ajunge într-o grupă cu cele trei echipe avansate din grupa D. Acolo este favorită Vicecampioana Mondială. Ungaria are un palmares impresionant, iar pe lângă

pă se poate întâmpla orice. Am dori ca să ajungem printre primele cinci echipe de pe continent, dar deocamdată între obiectiv și realitate este destul de mare distanța. Cred că ne-am propus un scop real și sunt convins că o să facem totul pentru succes. În caz dacă ne calificăm, am ajunge într-o grupă cu cele trei echipe avansate din grupa D. Acolo este favorită Vicecampioana Mondială. Ungaria are un palmares impresionant, iar pe lângă

Aurelia Brădeanu

ea, foarte probabil, se va califica Campioana Mondială, Franța și Austria”, apreciază antrenorul selecționatei, **Cornel Oțelea**.

Cu toate că perioada de pregătire a fetelor din România n-a fost lipsită de probleme, ele pot spera la o evoluție bună la Campionatul European din Ungaria, unde în prima fază evoluează la Bichișciaba. În momentul apariției acestui articol ele vor fi deja după meciul cu Suedia, dar le mai așteaptă confruntările, astăzi (vineri, 10 decembrie) cu Germania și duminică (12 decembrie), cu Danemarca.

Ștefan Crăsta

Fotbal

Bătălie pierdută, război câștigat

„Steaua sus răsare”

După 12 ani, din nou va fi echipă românească în primăvara cupelor europene. Această performanță se leagă de numele celui mai cunoscut club românesc, tot așa cum a fost și acum 12 ani. Formația antrenată de Walter Zenga a pierdut cu 1-0 la Bilbao și a încheiat luptele înaintea ultimului tur, în care se vor confrunta doar celelalte patru echipe, totuși nu mai poate fi depășită nici matematic de mai mult decât două adversare. Deci, după orice rezultat ale confruntărilor care mai urmează, Steaua va fi printre primele trei grupări, care se califică. Prin urmare, bucureștenii se află printre primele echipe care au ajuns în clubul celor mai bune 32, din Cupa UEFA.

Cu toate că sezonul a început pentru Steaua destul de anevoios, ea a reușit să încheie, săptămâna trecută un sezon excepțional. Pe cei din Ghencea nu i-a bulversat demisia antrenorului **Victor Pițurcă**, care a plecat de la echipă exact înaintea începerii sezonului de toamnă. Ba mai mult, venirea italianului **Walter Zenga** a fost de bun augur pentru echipa care după mai mulți ani de pauză a reușit să încheie sezonul intern pe primul loc al clasamentului, cu șase puncte în fața celor mai mari adversari: Rapid, Dinamo și Național. Dar adevărata lovitură de teatru a însemnat calificarea în grupele Cupei UEFA, apoi trecerea peste această fază dintr-o grupă în care se mai află nume mari ca Parma, Beşiktaş, Athletic Bilbao și Standard Liege.

Steaua, câștigând meciurile de acasă, a făcut exact ceea ce s-a așteptat de la ea. Victoria asupra belgienilor și turcilor a adus câte un joc memorabil. Deplasarea la Parma a însemnat o adevărată dezamăgire, cunoscând faptul că ita-

lienii au evoluat cu rezervele, concentrându-se la campionat, unde se luptă cu retrogradarea.

Ultimul meci din grupă, disputat în Țara Bascilor (Spania), împotriva acelei Athletic Bilbao, care în ciuda comercializării fotbalului și pe mai departe ține la principiul ca să angajeze numai fotbaliști de origine bască. Stadionul San Mames este un sanctuar simbolic al unei întregi etnii, din care chiar și Barcelona sau Real Madrid de cele mai multe ori pleacă cu botul la pământ. În aceste condiții, partida pierdută cu 1-0, miercuri trecută, este o adevărată performanță. Mai ales dacă ne gândim la faptul că Steaua s-a luptat de la egal la egal cu **Exceberria** și colegii lui. Ba mai mult, în a doua repriză a avut mai multe ocazii de a înscrie decât gazdele. Și de această dată nici norocul nu a părăsit legiunea românească, în fruntea căreia stătea veteranul **Dorinel Munteanu** și tânărul, dar emblematicul, **Mirel Rădoi**. Norocul steliștilor a constatat în egalul de la Istanbul, în urma

căreia românii nu vor mai putea fi depășiți în clasament de mai mult decât două echipe. Cu puțină șansă și cu luptă crâncenă, bătălia pierdută cu un singur gol a însemnat totodată câștigarea războiului. „Cea mai dulce înfrângere”, titrează prestigiosul ziar *Gazeta Sporturilor*. „E o mare reușită a fotbalului românesc și mă bucur enorm că eu sunt cel care contribuie la o calificare a unei echipe românești în primăvara europeană, după 12 ani”, a declarat la reîntoarcerea în București, **Walter Zenga**, fostul mare portar al selecționatei italiene.

Jocul tactic și matur al steliștilor i-a impresionat chiar și pe gazde, care se pare că erau extrem de mulțumiți cu victoria la limită și n-au mai forțat atacul, deși victoria cu o diferență de două goluri însemna calificarea directă pentru ei. Cu cele două victorii și două înfrângeri, cu un golaveraj pozitiv de 4-3, Steaua poate să se pregătească pentru primăvara europeană, ea aflându-se printre primele 32 de echipe, care de aici încolo vor lupta direct, în jocuri tur-retur, pentru accederea tot mai sus în clasamentul continental. Adversara românilor se va afla la trage-re de sorți, care va avea loc pe data de 17 decembrie.

Șt. C.

ROMÂNIA

Luni 13 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția 2 fără un sfert 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Surprize, surprize... (R) 11.30 Telesclopedia (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Pro Patria 14.30 Kronika 15.55 Sănătate pentru toți! 17.00 Serial. Portul miracolelor 17.50 Serial. Sport pro 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Iartă-mă! 20.00 Ochiul magic 21.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Nocturne 23.30 Film. Așteptându-l pe Mesia 1.15 Jurnalul TVR 2.15 Film. Caroline 3.55 Sănătate pentru toți! (R) 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Marți 14 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avanspremieră 9.10 Serial (R) Profu' 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 Tezaur folcloric (R) 12.00 Spectacolul lumii (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Alege viața! 14.30 Cultura eco 15.00 Kronika 15.55 TVR în direct 17.00 Serial. Portul miracolelor 17.50 Sport pro 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Copacul dorințelor 20.45 Fotbal: Ronaldo și prietenii – Zidane și prietenii. Rezervă: Film. Atât de aproape de nori 22.45 Jurnalul TVR 23.15 Film. Întunericul 1.00 Cinci minute de cultură 1.10 Serial. Profu' 2.00 Jurnalul TVR 3.00 Film (R) Așteptându-l pe Mesia 4.40 Avanspremieră 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Miercuri 15 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția 2 fără un sfert 7.45 Dese animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avanspremieră 9.10 Serial (R) Profu' 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 0 vedetă... populară (R) 12.30 Dese animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Telshopping 14.00 Oameni ca noi 14.30 ...Sed Lex! 15.00 Convițuiri 15.55 TVR în direct 17.00 Serial. Portul miracolelor 17.50 Serial. Sport pro 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Hunter, justițiarul 20.45 Avanspremieră 21.00 Vorbe despre fapte 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Film. Cealaltă față a iubirii 0.20 Cinci minute de cultură 0.30 Serial. Profu' 1.20 Jurnalul TVR (R) 2.20 Film (R) Întunericul 4.00 Cultura eco (R) 4.25 Alege viața (R) 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Joi 16 decembrie

6.00 Jurnalul TVR 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avanspremieră 9.10 Serial (R) Profu' 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 10.55 Stele... de 5 stele (R) 11.50 Clubul de comedie (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Dincolo de hartă (R) 14.30 Akzente 15.55 TVR în direct 17.00 Serial. Portul miracolelor 17.50 Tragerile Joker și Loto 5/40 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Garantat 100% 20.40 Fotbal: FC Parma–Beşiktaş. Meci din Cupa UEFA, Rezervă: Incredibilul Hulk 22.45 Jurnalul TVR 23.15 Film. Întîlnire la Amsterdam 0.50 Cinci minute de cultură 1.00 Serial. Profu' 1.50 Jurnalul TVR (R) 2.50 ...Sed Lex! (R) 3.15 Film (R) Cealaltă față a iubirii 4.50 Serial. Destine secrete 5.40 Teleshopping.

Vineri 17 decembrie

6.00Jurnalul TVR 6.45 Agenția doi fără un sfert 7.45 Desene animate (R) 8.15 Corect! 8.20 Cinci minute de cultură 8.30 Teleshopping 9.00 Avanspremieră 9.10 Serial (R) Profu' 10.00 Serial (R) Portul miracolelor 10.55 Euro-dispecer 11.00 Garantat 100% (R) 12.00 Caravana premierelor (R) 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 13.30 Teleshopping 14.00 Spectacolul lumii 14.30 România politică 15.00 Ex Libris 15.30 Clic! 16.00 Clubul de comedie 16.50 Avanspremieră 17.00 Interes general 17.50 Serial. Sport pro 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Stele...de 5 stele 20.00 Serial. CSI-Crime și investigații 21.00 Documentar 22.00 Jurnalul TVR 22.30 Filme șoc și filme șic 1.15 Cinci minute de cultură 1.25 Serial. Profu' 2.15 Jurnalul TVR 3.15 Corect! (R) 3.20 Film (R) Întîlnire la Amsterdam 4.55 Avanspremieră.

Sâmbătă 18 decembrie

6.00 Ceasul deșteptător 7.20 Teleshopping 7.30 Desene animate 8.30 Jurnalul TVR 8.45 Serial. Felicity 9.30 Teleshopping 9.45 Agenția 2 fără un sfert 10.00 Vacanță pe schiuri 12.00 Inimă de ramân 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Lumea-n care trăim 14.15 Avanspremieră 14.30 0 vedetă...populară 16.00 Ora Olimpică 17.00 Telesclopedia 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Surprize, surprize... 20.10 Jurnal de călătorie: Cuba secretă 20.20 Surprize, surprize... 21.10 Avanspremieră 21.20 Surprize, surprize... 22.00 Jurnalul TVR 22.15 Taverna 23.45 Film. Paris 1.20 Jurnalul TVR (R) 2.20 Film. În luptă cu aligatorii 3.45 Interes general (R) 4.30 Serial. Destine secrete 5.25 Teleshopping.

Duminică 19 decembrie

6.00 Universul credinței 7.30 Desene animate 8.30 Jurnalul TVR 8.45 Debut 50 plus 9.45 Orizont 2007. 10.45 Ulița spre Europa 11.00 Viața satului 12.00 Agenda politică 13.00 Jurnalul TVR 13.15 Supermarket de divertisment 15.10 Tezaur folcloric 16.50 Traveling Circular 17.50 Tragerile Loto 6/49 și noroc 18.00 Jurnalul TVR 19.00 Film. Jaf în Inferno 20.45 Superlativele VIP 21.45 Jurnalul TVR 22.00 Superlativele VIP 23.00 Film. La limita extremă 1.05 Serial. Există minuni? 1.50 Jurnalul TVR (R) 2.50 Film (R) Paris 4.20 Universul credinței (R) 5.40 Teleshopping.

TVR

Luni 13 decembrie

6.00 Televiziunea, dragostea mea (R) 7.00 Teleshopping 7.30 Atenție, se cântă! (R) 8.30 Serial (R) Farmece 9.30 Stăpânii mafiei (R) 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Amfitrion diplomatic (R) 12.30 Teleshopping 13.30 Desene animate 14.00 Împreună în Europa 15.00 Sămburele de adevăr 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Zestrea românilor 18.00 Fotbal în sală 19.30 Dramaturgia românească în festival. Documentar 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Ieșind din tenebre 23.05 Serial. Districtul 23.55 Euro-dispecer 0.05 Poftă bună! (R) 0.30 Film (R) Nimic nu e vesnic 2.10 Sămburele de adevăr (R) 2.40 Jurnalul Euronews pentru România (R) 2.55 Cinci minute de cultură 3.10 Zestrea românilor (R) 3.40 Serial (R) Districtul 4.30 Expres TVR 5.00 Atlas (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Marți 14 decembrie

6.00 Piersic Show (R) 7.00 Teleshopping 7.30Auto Club (R) 8.00 Serial (R) Rebelii 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Teleshopping 13.30 Desene animate 14.00 Împreună în Europa 15.00 Horia Bernea. Documentar 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Mărturi 18.00 Serial. Maria Bonita 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Pe urmele primelor mamifere 20.00 Lumea de aproape 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Ultimul martor 23.15 Serial. Stargate 0.05 Serial (R) Dragul de Raymond 0.30 Film. O fiică de soldat nu plânge! 2.35 Jurnalul Euronews pentru România (R) 2.50 Cinci minute de cultură 3.05 Mărturi (R) 3.35 Serial (R) Stargate 4.30 Expres TV 5.00 Documentar (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Miercuri 15 decembrie

6.00 Serial (R) Maria Bonita 7.00 Teleshopping 7.30 Lumea de aproape (R) 8.00 Serial (R) Rebelii 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Teleshopping 13.30 Desene animate 14.00 Împreună în Europa 15.00 Sămburele de adevăr 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Cronica unei veri 18.00 Serial. Maria Bonita 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Baricadă pentru neuitare 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Rătăciți în deșert 23.00 Serial. Colectionarul de suflute 23.55 Serial (R) Dragul de Raymond 0.25 Film. Patriotul 2.00 Vedete... și vedeți! 2.45 Cinci minute de cultură 3.00 Jurnalul Euronews pentru România (R) 3.15 Serial (R) Colectionarul de suflute 4.00 Cronica unei veri (R) 4.30 Expres TV 5.00 Sămburele de adevăr (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Joi 16 decembrie

6.00 Serial (R) Maria Bonita 7.00 Teleshopping 7.30 Două roți (R) 8.00 Serial (R) Rebelii 9.00 Tonomatul DP2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Teleshopping 13.30 Desene animate 14.00 Împreună în Europa 15.00 În fața istoriei 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Lecția de privit 18.00 Serial. Maria Bonita 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Baricadă pentru neuitare 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 Film. Ultima căsătorie mafiotă 23.00 Serial. Amazon 23.55 Serial (R) Dragul de Raymond 0.25 Film. Bătălia pentru viitor 2.00 Vedete... și vedeți! 2.45 Cinci minute de cultură 3.00 Jurnalul Euronews pentru România (R) 3.15 Serial (R) Amazon 4.00 Lecția de privit (R) 4.30 Expres TV 5.00 În fața istoriei (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Vineri 17 decembrie

6.00 Serial (R) Maria Bonita 7.00 Teleshopping 7.30 Pescar hoinar (R) 8.00 Serial (R) Rebelii 9.00 Tonomatul DP 2 10.30 Cinci minute de cultură 10.45 Serial. Pasiuni 11.40 Euro-dispecer 11.45 Magazinul studiourilor teritoriale 12.30 Teleshopping 13.30 Desene animate 14.00 Împreună, în Europa 15.00 Sămburele de adevăr 15.30 Cinci minute de cultură 15.45 Jurnalul TVR 16.00 Serial. Rebelii 16.55 Euro-dispecer 17.00 Jurnalul Euronews pentru România 17.15 Cinci minute de cultură 17.30 Auto Club 18.00 Serial. Maria Bonita 19.00 Serial. Dragul de Raymond 19.30 Baricadă pentru neuitare 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Jurnalul Euronews pentru România 21.15 D'ale lu' Mitică 22.15 Serial. Pasărea Spin 23.05 Serial. Vizitatorul 0.05 Serial (R) Dragul de Raymond 0.25 Film. Lacul blestemat 2.00 Sămburele de adevăr (R) 2.30 Jurnalul Euronews pentru România (R) 2.45 Cinci minute de cultură 3.00 Horia Bernea (R) 3.30 Serial (R) Vizitatorul 4.25 Euro-dispecer 4.30 Expres TV 5.00 Medalion folcloric (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

Sâmbătă 18 decembrie

6.00 Serial (R) Maria Bonita 7.00 Teleshopping 7.30 Natură și aventură 8.00 Universul cunoașterii 9.00 Buburuze și alte găze 9.30 Steluțe pentru Europa 10.00 Europa pur și simplu 11.00 Top sport 11.30 Serial. Insula piraiților 12.00 Serial. Vânt și nor 12.55 Acum este... MAXIMA 13.00 Televiziunea, dragostea mea 14.00 Film. Aventuri în Africa 15.40 Cinci minute de cultură 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Via sacra 17.00 Handbal feminin 18.30 Serial. Amy 19.15 Capodopere în colecțiile ceh 19.30 Handbal feminin 21.00 Ora arte 22.00 Film. Viaora spartă 23.40 Serial. Pericol din spațiu 0.35 Concert 1.35 Film (R) Aventuri în Africa 3.05 Natură și aventură (R) 3.35 Serial (R) Pasărea Spin 4.30 Expres TV 5.00 Serial (R) Insula piraiților 5.30 Jurnalul TVR (R).

Duminică 19 decembrie

6.00 Serial (R) Amy 6.45 Capodopere în colecțiile ceh 7.00 Teleshopping 7.30 Medalion de interpret 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Arca lui Noe 10.00 H... ora prichindeilor 11.00 Două roți 11.30 Atlas 12.00 Atenție, se cântă! 13.00 Casa mea 13.30 Poftă bună! 14.00 Serial. Aventurile lui Sindbad 14.55 Acum este... MAXIMA 15.00 Piersic Show 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Serial. Intoarcere în paradis 17.10 Cântecele baricadei 17.30 Handbal feminin 19.30 Capodopere în colecțiilor 20.30 Jurnalul TVR 21.00 Stăpânii mafiei 21.50 Film. Copii unui Dumnezeu mai mici 23.55 Rock Forum 0.55 Europa pur și simplu (R) 1.55 Film (R) Viaora spartă 3.30 Serial (R) Pericol din spațiu 4.30 Expres TV 5.00 Arca lui Noe (R) 5.30 Jurnalul TVR (R).

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

13 DECEMBRIE, LUNI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere

14 DECEMBRIE, MARȚI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

15 DECEMBRIE, MIERCURI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

16 DECEMBRIE, JOI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.20: Nota săptămânii de Edda Illyés 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: O șansă istorică: Uniunea Europeană 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

17 DECEMBRIE, VINERI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista presei „Foaia românească” 10.55: Avanspremiera „Ecranul Nostru” 11.00: Magazinul Vârșticilor 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere

18 DECEMBRIE, SÂMBĂȚĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.00: „Pe undele Europei” – magazin radiofonic euroregional 15.58: Încheiere

19 DECEMBRIE, DUMINICĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40–15.30: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 15.30: Emisiune religioasă baptistă 15.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, în afară de frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

15 decembrie 2004 (mtv ora 13.45)

Reluare: 18 decembrie 2004 (m2 ora 11.15)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în limba română, miercurea viitoare, după știrile și informațiile utile ale săptămânii, va conduce la Casa Tradițiilor din Budapesta unde la mijlocul lunii noiembrie au evoluat dansatorii din Micherechi și Aletea. Apoi, cu ajutorul profesoarei din Timișoara, Otilia Hedeșan, o să puteți participa la o călătorie imaginară la românii din Valea Timocului.

Realizator: Ștefan Crâsta

PROGRAMUL TVR TIMIȘOARA

Interval orar 16.00-18.00, pe frecvența TVR2

Luni, 13 decembrie 2004

16.00–16.55 Teleaudiența 16.55–17.00 Vorbiți corect 17.00–17.30 Universul culturii 17.30–18.00 Știri regionale.

Marți, 14 decembrie 2004

16.00–16.30 Cronică germană (emisiune în limba germană) 16.30–17.30 De la om la om (magazin de actualitate socio-economică) 17.30–18.00 Știri regionale.

Miercuri, 15 decembrie 2004

16.00–16.30 Panoramic sud-vest (emisiune în limba maghiară) 16.30–17.30 Viața la țară 17.30–18.00 Știri regionale.

Joi, 16 decembrie 2004

16.00–16.30 Orizonturi sârbești (emisiune în limba sârbă) 16.30–17.00 Pe viu (talk show pe teme de actualitate) 17.00–17.30 Exclusiv 17.30–18.00 Știri regionale.

Vineri, 17 decembrie 2004

16.00–17.30 După 15 ani ... 17.30–18.00 Știri regionale.

Sâmbătă, 18 decembrie 2004

16.00–16.15 Magazin științific 16.15–16.30 Zona IT 16.30–17.00 În prelungiri 17.00–18.00 Campionatul European de handbal feminin.

Duminică, 19 decembrie 2004

16.00–17.15 Cântecul de acasă 17.15–17.30 Dialog spiritual 17.30–18.00 Finala Campionatului European de handbal feminin

Sponsori ai săptămânalului

„Foaia românească”

Departamentul pentru
Românii de Pretutindeni,
Guvernul României

Emisiunea în limba română
24 de ore din 24
pe www.rri.ro

Unitate prin diversitate
Uniunea Europeană

Întrebări, teme permanente:

- ❖ Ce ne așteaptă în Uniunea Europeană
- ❖ Aderare – avantaje și dezavantaje
- ❖ Euroregiune – colaborare transfrontalieră
- ❖ Cetățean european – multi-culturalitate, multilingvism

Program radiofonic: 13 decembrie, luni – ora 19.00
– Kossuth URH: 66,29 MHz și 66,14 MHz
– Frecvențele posturilor teritoriale

Linkuri utile:

www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.ici.ro/romania/indexrom.html

Sărbătoarea hramului la Catedrala Sf. Nicolae din Giula

Sfântul Ierarh Nicolae este unul dintre cei mai renumiți sfinți ai creștinătății. Este cunoscut atât în rândul adulților, cât mai ales de cei mai mici care, în fiecare an, la 6 decembrie, data sărbătoririi

acestui mare ierarh, primesc cadouri, amintindu-se și prin aceasta de dărnicia de care Sfântul Nicolae a dat dovadă atât în timpul vieții sale de pe pământ, cât și după trecerea sa la cele veșnice.

Foto: Eva Iova

Nu a fost aceasta altfel nici la Catedrala Ortodoxă Română din Giula. La Sfânta Liturghie, săvârșită de către Prea Sfințitul Părinte Episcop Sofronie, Întâistătătorul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria, în fruntea unui sobor de șase preoți, au participat peste 400 de copii și mulți credincioși, Catedrala devenind aproape neîncăpătoare. Copiii au venit de la Școala Generală și de la Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu” din Giula, de la grădinița românească de pe strada Galamb și de la Școala Generală din Apateu. La Sfânta Liturghie a participat și domnul Constantin I. Aron, consulul general al României la Seghedin, împreună cu soția, și doamna consul Maria Teodora Pop. Răspunsurile la slujbă au fost date de către Corul teologilor de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Oradea.

În predica sa, Prea Sfințitul Părinte Episcop Sofronie a arătat importanța personalității Sfântului Ierarh Nicolae pentru creștinism, învățându-ne că, de fapt, marele Ierarh nu a murit, ci numai doarme la biserica din Bari, sudul Italiei, unde sunt așezate moaștele sale, așteptând cea de-a doua venire a Domnului Hristos. Apoi, Prea Sfinția Sa a vorbit despre multele locașuri care au ca sfânt ocrotitor pe Sfântul Nicolae. Cele mai cunoscute biserici sunt „Sfântul Nicolae Domnesc” din Curtea de Argeș și Biserica Mănăstirii din Iași, care are același hram. Chiar și în Episcopia noastră, cinci din biserici au ca hram acest sfânt, cea mai mare dintre ele fiind Catedrala. După aceea, Prea Sfinția Sa a evocat numele a câtorva personalități care au purtat numele de Nicolae, cum ar fi domnitorul Nicolae Mavrocordat, istoricul

Nicolae Iorga sau poetul Nicolae Labiș, îndemnând credincioșii să dea copiilor lor numele de Nicolae sau Nicoleta.

La finele Liturghiei s-a rostit o rugăciune de sfințire pentru coliva pregătită de către maicile de la Centrul Eparhial, frumos lucrată, pe aceasta fiind reprezentat chipul Sfântului Nicolae. După terminarea Liturghiei, a urmat un program prezentat de către elevii și copiii care au venit la

biserică. Pentru început, eleva Iulia Nicula Machhour a prezentat un mic concert, iar apoi copiii celor două grupe de la grădinița și ai celor două școli generale, rând pe rând, au spus poeziile și colindele cu care s-au pregătit. Mai apoi, ca răsplătă binemeritată, au primit de la Prea Sfințitul Părinte Episcop Sofronie cadourile oferite din partea unor credincioși din Arad.

Toma Iova

FOAIA
românească
10 DECEMBRIE 2004
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Toma Iova, Rita Păcaș, Cristian Martin, Ștefan Crăsta. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@axelero.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele în anul 2004: 3 luni 912 forinți; 6 luni 1824 forinți; 1 an 3648 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.